

Júu[^] e too[~] fí ni[~] jì quiá'⁻ Paa⁻ e catíng⁻ dsea^{`</sup> seeng<sup>`} fí ROMA

¹ Jnea[~] Paa⁻ línⁿ jaang^{`</sup> dsea<sup>`} i jmóo^{`</sup> lajii<sup>~</sup> e iing<sup>~</sup> Dsea<sup>`} Jmáang⁻. Jo Fidiée[~] bing['] i cató[^] jnea[~] e laco['] ca'uín⁻ jaang^{`</sup> dsea<sup>`} apóo[^] i óo^{`</sup> ta<sup>~</sup> quiá'<sup>r-</sup> jogui caguñ<sup>'</sup> jnea<sup>~</sup> e laco<sup>'</sup> niguiaa<sup>-</sup> júu<sup>^</sup> quiá'<sup>-</sup> Dsea<sup>`} Jmáang⁻ quiá'⁻ jial laang^{`</sup> dsea<sup>`} jee[~] jalé['] dsee⁻ quiá'^{r-}.

² Jo nicajméeb^{`</sup> Fidiée<sup>~</sup> júu<sup>^</sup> quiá'<sup>-</sup> jalé<sup>'</sup> e júu<sup>^</sup> quiá'<sup>-</sup> Dsea<sup>`} Jmáang⁻ na lamí[~] jéeng['] gui la'eáang['] cóo['] jalé['] jì e cajme['] jaléng['] dsea^{`</sup> i nicafé<sup>'</sup> cuaiñ<sup>~</sup> quiá'<sup>r-</sup> mali<sup>~</sup> gui eáang<sup>'</sup>. <sup>3-4</sup> Jo e júu<sup>^</sup> jo fé<sup>'</sup> cuaiñ<sup>~</sup> quiá'<sup>-</sup> Fí'naa<sup>'</sup> Dsea<sup>`} Jmáang⁻ i líng['] Jóo['] Fidiée[~]. Jo dsea^{`</sup> do cajar<sup>-</sup> fí jmigü<sup>^</sup> la e líiñ<sup>'</sup> jaang<sup>`} dsea^{`</sup> jmigü<sup>^</sup>, dsuco<sup>'</sup> líiñ<sup>'</sup> dsea<sup>`} siju[~] dseata[~] Daví[^]. Dsu['] cajmijnéeng['] Fidiée[~] e la'eáang['] cóo['] Jmigu[^] quiá'^{r-} 'ñia['] bre e Fí'naa['] Dsea[`] Jmáam⁻ bing['] líng['] i Jóor['] camíng['] i dsíng['] 'gøng['] do. Jo cajmijnéeiñ['] lajo['] ie[~] lamí[~] cajmijí[~] tur['] i Jóor['] do jee[~] jaléng['] 'lí[~].

⁵ Jo la'eáang['] cóo['] Dsea^{`</sup> Jmáang<sup>-</sup>, jogui uí<sup>'</sup> e eáang<sup>'</sup> guiúng<sup>-</sup> Fidiée<sup>~</sup>, joba<sup>'</sup> cacuø<sup>'</sup> r' jnea<sup>~</sup> e ta<sup>~</sup> laniing<sup>-</sup> la e ca'uín<sup>-</sup> jaang<sup>`} dsea^{`</sup> apóo<sup>^</sup> quiá'<sup>r-</sup>. Jo lín<sup>n</sup> lajo<sup>'</sup> e laco<sup>'</sup> niguiaa<sup>-</sup> júu<sup>^</sup> quiá'<sup>-</sup> jee<sup>~</sup> jaléng<sup>'</sup> dsea<sup>`} jmigü[^], jo lajoba['] nijá'⁻ líng['] dsea^{`</sup> jogui ni-jmér<sup>-</sup> náu<sup>'</sup> r<sup>~</sup> e júu<sup>^</sup> quiá'<sup>-</sup> dsea<sup>`} do. ⁶ Jo jee[~] jaléng['] i dsea^{`</sup> í quíim<sup>'</sup> 'nú<sup>'</sup> cajo, dsea<sup>`} i cató[^] Fidiée[~] e laco['] ca'uíng⁻ na['] dsea^{`</sup> quiá'<sup>r-</sup>. <sup>7</sup> Jo e jì la catíng<sup>-</sup> 'nú<sup>'</sup>, dsea<sup>`} rú['] naa['] dsea^{`</sup> quiá'<sup>-</sup> Dsea<sup>`} Jmáang⁻ i seeng[`] fí na fí Roma. Jo eáam['] 'neáang['] Fidiée[~] 'nú[']

jogui nicaguíñ' 'nú' e ni'uíng-na' dseáng'- dsea` quiá'r-. Jo m̄i' Tiquí'ii' Fidié' cóo' gui Fí'naa' Dsea` Jmáang- e ni'í'r- güea'^ quiá'r- jee~ jaléng' 'nú', jogui e nicuó'r- 'nú' e seeng'na' juguiá- júu` røø`.

Lajee' e iing~ Paa- dsi'eer~ dsea` quiá'- Dsea` Jmáang- i seeng'fí Roma

8 Jo la'uii` júu` quié'- e e fí'-guí' 'nú', dsea` rú'naa' dsea` quiá'- Dsea` Jmáang-, quiá'- e cuøø`ø` gui'máang' Fí'i Fidié' uii` quií'-na' lajüng'na' la'eáang' cóo' Fí'naa' Dsea` Jmáang-, dsuco' fí' la fí' na fé' dsea` jial e já'- líng'na' júu` quiá'- Dsea` Jmáang- e car` ngocáng` óó'na'. 9 Jo guiáb- niñí' Fidié' e laco` yá' m̄' fón'nre, m̄'ire uii` quií'-na'. Jo jnea~ jmóo'o dseáng'- e ngocáng` dsii- lajü' e iing~ dsea` do e guiaa- e júu` quiá'- i Joor' Dsea` Jmáang- do. 10 Jogui m̄'í' b̄' yejí' Fidié' cajo e song e íáang' dsír' e nicuó'r- jnea~ fí', joba' ninii~i e ni'ee'e 'nú' jóng. 11 Jo eám' iin~n e nijmee~ e lajo e laco' cuøøng' e nijmicóo'~o 'nú' cóo'~ jalé' e guiá' e ngüng'naa' e cuø' Fidié' jneaa'aa' la'eáang' cóo'~ Jmiguí' quiá'r-. Jo la'eáang' cóo'~ jalé' e joba' e nisíng'-gui' teá' fí' guiá- cóo'~ Dsea` Jmáang-; 12 jo laco' cuøøng' fá'a e nijmicóo'~gui rú'naa' la'eáang' e já'- lí'naa' júu` quiá'- Dsea` Jmáang-.

13 Jo eám' iin~n e ñí'na', dsea` rú'naa' dsea` quiá'- Dsea` Jmáang-, e jmiguiab' yá' nica'í' dsii- e ninii~i fí' na e ni'ee'e 'nú', dsu' cartí' lana jmiguiab' e nicajníng' quié'e, joba' ja` m̄' calí- fa' e nicagá-a fí' na. Jo uüing~ quiá'- e ninii~i fí' na e laco' nijmicóo'~o jaléng' i dsea` na e laco' ni'uíñ- dsea` quiá'- Dsea` Jmáang- lí' laco' jü' e nicalí- fí' góo`

dsea` li~ jíé'. 14 Co' 'né- e niguiaa~baa júu^ quiá'- Dsea` Jmáang~ jee~ jaléng' dsea` i neáang' fí' góo` dsea` cóo~gui jaléng' dsea` i neáang' fí' jee~ mó' li~ huí~, jogui jee~ jaléng' dsea` i tñng' jì cóo~gui jee~ dsea` i ja` líng' lajo; 15 joba' dsíng' iin~n e ninii~i fí' na fí' Roma e laco' niguiaa~ júu^ quiá'- Dsea` Jmáang~ jee~ jaléng' 'nú', dsea` neáang'na' fí' na.

Jial 'gøng' júu^ quiá'- Dsea` Jmáang~

16 Jo fíi~guíi 'nú', dsea` rú'naa' dsea` quiá'- Dsea` Jmáang~, jnea~dseáng' eáam' nita~ dsii~ cóo~ júu^ quiá'- Dsea` Jmáang~, co' la'eáang' cóo~ e júu^ 'gøng' do niquíi~ Fidié~ jmíi~ e nileáiñ~ jaléng' dsea` jee~ jalé' dsee~ quiáñ'. Jo la'uii~ catíng~ lajo jaléng' dsea` Israel, jogui lajobi cajo jaléng' dsea` i ja` líng' lajo. 17 Jo e júu^ quiá'- Dsea` Jmáang~ na e' jneaa~aa' e nica'íng' Fidié~ jneaa~aa' e líi'naa' dsea` i ja` røøng` dsee~ fí' quinir~ la'eáang' e já'- líi'naa' júu^ quiá'r~, jo jo` ee` 'né- jmó'guíi' e jíé'gui, co' lalab fé' fí' ni~ jì quiá'r~: “Jo la'eáang' e já'- líng' jaang` dsea` júu^ quiá'- Fidié~, joba' Fidié~ íñ' i dsea` î e líiñ' jaang` dsea` i ja` røøng` dsee~ fí' quinir~.”

Jalém' dsea` jmigüi` óor` dsee~

18 Jo ninee~ jøø`baa' e Fidié~ i guiing~ fí' ñíí~, íb` i guíng~ quiá'- jalé' e ja` dseeng` cóo~gui jalé' e 'li' e jmóo` dsea`, dsuco' cóo~ jalé' e 'li' e jmóo` jaléng' i dsea` î, jnñiñ' quiá'- jaléng' dsea` rúñ' i iing~ nilicuíi` júu^ sea` contøøng~ quiá'- Fidié~. 19 Co' lajalé' e cuøøng` niliñi' dsea` quiá'- Fidié~, guiáb~ niñi' jaléng' i dsea` î, co' 'ñiab' Fidié~ nicajméer` e nicaliñi' jaléng' dsea` jmigüi` lajalé' e jo. 20 Co'

lajjú'~ lati' mi~ canaang` uuiñ~ jmigüi', lajúi'~ e líng' Fidiéé' e ja' quíi'~ dsea' jmíi~ niliñir', fa' la e 'gøiñ' e sea` lata~ jogui e dseáng'~ júi'~ íbre líiñ' Fidiéé', jo lajalé' e jo cuøøng` niliñi' dsea' la'eáang' cóo'~ jalé' e nicajméer` fí' la'úng~ fí' jmigüi'. Joba' jaléng' i dsea' í ja' cuøøng' fa' e nifé'r' e ja' caliñir' e seeng` Fidiéé'. <sup>21</sup> Jo nañi' fa' niñi'bre e seeng` Fidiéé', dsu' ja' cajmi'gór` dsea` do laco' catúng~, o'gui cacuø'r' dsea` do gui'máang'~ cóo'~ jalé' e guiá' e nicajmée` dsea` do. Dsu' o' lajo, co' lí' lí' í dsír' jmang'~ júu^ e ja' uuing~ seab, jogui nicajniñb~ moguir~ fa' e ni'í' dsír' jalé' e guiá'. <sup>22</sup> Co' fé'r' yaaiñ~ e líiñ' dsea' i tíng' eáang', dsu' o' já' lajo, co' íb' líiñ'. <sup>23</sup> Dsaco' jo' jmiféiñ' Fidiéé' i 'gøng' i seeng` car` ngongíi' jmíi~, jo nicanaaiñ` cajmeáaiñ` diéé~ quiá'r~ cóo'~ guoor` i líng~ la líng' dsea' jmigüi' osi i líng~ la líng' tá' é, osi i líng~ la líng' jó' quiá' tíi' é, osi i líng~ la líng' jaléng' jó' i dsijñúung` uø' é; jo lajaléng' íb' i cajmiféiñ' e lafa' e nijmiféiñ' Fidiéé'.

²⁴ Jo uíi'~ e jmóo` i dsea` do jalé' e 'li'^ do, joba' Fidiéé' nicatiúum~bre jaléng' í e laco' nijméiñ'~ do jalé' e 'li'^ jo e lí' dsír', co' eám' ga' beáng' dsee~ yaaiñ~ lajee' la'ó' yaaiñ~. ²⁵ Dsu' lafa' e nijmitir~ lajúi'~ e júu^ quiá'~ Fidiéé' e sea` contøøng~, jo lico' jmitir~ lajúi'~ júu^ e o' jáb'~, jogui jmi'gór' jogui jmiféiñ' lajúi'~ e sea' fí' jmigüi' e cajmée` Fidiéé' e lafa' e nijmiféiñ' 'ñia' Fidiéé' i cajmée` jalé' e jo. Co' júi'~ dsea' íb' i catúng~ i nijmiféng' dsea` car` ngongíi' jmíi~. Jo lajob 'né' lí'.

²⁶ Jo uíi'~ e jmóo` jaléng' i dsea` do lajo, joba' Fidiéé' nicatiúum~breiñ' do e laco' nijméiñ'~ jalé' e 'li'^ e lí' dsíiñ' do e qui'~ tíiñ` jmóor'. Dsaco'

la quie' carti' jaléng' dseamî nicatúbre lajii~ e catíng- jmóor` cóo'~ jaléng' dseañu', jo nicanaaiñ` jmóor` lajo lajee` la'ó' dseamíiñ-. ²⁷ Joguì lajobi cajo cajmée` jaléng' dseañu', nicatúbre lajii~ e catíng- jmóor` cóo'~ jaléng' dseamî, jo nicanaaiñ` e jo` téeiñ- yaaiñ~, co' nijmóor` lajii~ e ja` catíng- nijmér- lajee` la'ó' dseañuiñ'. Jo la'ó' dseañum'bre nijmóor` lajii~ e 'li^ rúíñ', joba' fí ngúu' táam` jaléng' i dsea' la'í iñ' iihuí' e jáa' quíá'- Fidiée` uíi~ e jmóor` jalé' e 'li^ lajo.

²⁸ Jo co' jo` iing~ guí dsea` fa' e nijmicuíñ` Fidiée`, joba' Fidiée` nicatiúum- bre jaléng' í, jo jo` jnáiñ` quíaiñ'- do e ni'í- dsíiñ' jalé' e 'li^ e já- dsíiñ', jo cóo'~ jalé' e í dsíiñ' do canaang` jmóor` jalé' e ja` dseeng` e ja` catíng- nijmér-. ²⁹ Jo jaléng' i dsea` í jmóor` laji` íing'~ e ja` dseeng` e sea` fí jmigüí, joguì jmóor` laji` íing'~ e lí dsí' ngúu' táaiñ', joguì eáam' jmáiñ' ga` jaléng' dsea` rúíñ', joguì eáam' dsihuíiñ' quíá'- jaléng' dsea` rúíñ', joguì jmóor` ta~ jngang' jaléng' dsea` rúíñ', joguì jmóor` ta` tíng', joguì jmigóoiñ` dsea` rúíñ', joguì contøøm- í dsíir' e ga` quíá'- dsea` rúíñ', joguì jmóor` ta` quie' adsee`, ³⁰ joguì fé'r` júu^ ga` quíá'- jaléng' dsea` rúíñ', joguì 'ní' níim- bre Fidiée`, joguì ja` í' líiñ- cóo'~ jalé' e ga` e jmóor`, joguì fé'r` júu^ róo- uii~ quíá'r- yaaiñ~, joguì eáam' jmiyløng'^ yaaiñ~ jee~ jaléng' dsea` rúíñ', joguì 'nó'r' jial nijmi'uíñ- jalé' e ja` dseeng`, joguì ja` jmóor` náu'r~ lajii~ ta` quíu' dsea` cóøng'~ quíá'r-, <sup>31</sup> joguì ja` iíñ~ e ningáiñ' lí^ doñí ee' e guíá-, o'guì jmitir~ jalé' júu^ e fé'r', joguì ja` 'neáaiñ` jaléng' dsea` rúíñ', joguì ja` tiiñ` iíñ- dsee- quíá'- jaléng' dsea` rúíñ' o'guì fí' líiñ- jíi~ jaang'

dsea` rúññ` cajo. ³² Jo jaléng` i dsea` la'í` ññi'bre guiá- e Fidiéé` ñicacuør` júu` quiá'r- e doñi'` i` dsea` i` jmóo` lajo, dseáng'- 'né- e nijúum-bre. Dsu' ja` ee` lí' e ññir' lajo, dsu' mí' 'noo`bi` jmóor` jalé' e ja` dseeng` lajo, jo` ji`gui` cartí` iáang` dsíi'bre` mí` jmóo` jaléng` dsea` jiéng` e ga` lajo.

2

Fidiéé`bing' i` quidsi'` í' laco'` catñng-` quiá'-` la-jaléng` dsea` jmiçüi'

¹ Joba' fñ-guñi` 'nú', dsea` rú'naa', i` 'nú' cuø'na' dsee- dsea` rúng'na', ja` e lí' i` líng'na', dsu' mí` jmoo'na' lajo, yaam`ba' cuø'na' dsee- yaang`na' jóng, dsuco' 'nú'` jmoo'na' ga` lí'^ laco' la` jmóo` i` dsea` íb` cajo. ² Jo ñine`baa' røø` e laco'` catñm-` quidsi'` Fidiéé` í'` quiá'-` lajaléng` dsea` i` jmóo` e ga` lajo. <sup>3</sup> Dsu' 'nú', dsea` cuø'na' dsee- jaléng` dsea` rúng'na', ja` güi'f'` óo'na' fa' e ja` ñiquidsi'` Fidiéé` í'` quíi'`na' laco'` catñng-, co' 'nú', røøb` jmoo'na' cajo laco'` jmóo` jaléng` i` dsea` i` jmóo` e ga` lajo. <sup>4</sup> Jo eáam'` guiúng-` Fidiéé` cõo'` 'nú', jogui` eáam'` féng'` dsír' cajo. Jo` uíi'` e eáam'` guiúññ` do, joba'` ñisijeeiñ` 'nú'` cartí` ñiquí'-` jíing'` yaang`na' fí` quinir`. Dsu' 'nú', ja` iing`na'` jmée'`na'` cuente` jial` tí'` guiúññ` cõo'` 'nú'. <sup>5</sup> Jo co'` jaléng` 'nú'` eáam'` ue'` óo'na'` jogui` ja` iing`na'` fa' e ñiquí'-` jíing'` yaang`na'` fí` quini'` Fidiéé`, joba'` eáam'` ñijmi'mñng'`na'` jalé'` iihuñ` e catñng`na'` mí` ñití-` í' e ñiquidsi'` Fidiéé` í'` laco'` catñng-` quiá'-` lajaang` lajaang` dsea` jmiçüi'. <sup>6</sup> Co'` ie` jmiñ` job` mí` ñiquír-` quiá'-` lajaang` lajaang` dsea` lí'^` jialco'` jii'` e nica'ée` dsea` lajee` e seeiñ` fí` jmiçüi'` la. ⁷ Jo jaléng` dsea` i` 'no'` jial` e ñifé'` Fidiéé`

guiá- uii~ quiá'r- jogui jial e niñiñ` quiá- dsea` do jalé` e jlo^ e catiñ` jogui jial e niliseeiñ` lata~ uii~ e cuø' dsír' e jmóor` jalé` e guiá-, joba' lajaléng` dsea` i jmóo` lajō, Fidiée` nicuø'-bre jaléng` í e niliseeiñ` cøøng` cōo'r~ lata~. ⁸ Jo dsu' lajaléng` dsea` i jmóo` lajii~ e lí dsír' yaaiñ` jogui ja` núu'r~ jalé` ta~ huí', co' lí^ lí tí'gui dsír' e jmóor` jalé` e ja` dseeng`, jō uii~ joba' Fidiée` eáam' nisiguíñ^ quiá'- jaléng` í, jō iihuí' e eáam' nicuø'-reiñ'. ⁹ Joba' jaléng` i dsea` i jmóo` jalé` e ga` lajō, eáam' fi'í` niliñ` cōo'~ jalé` iihuí' e ni'íñ` e jáá quiá'- Fidiée`, jō jee~ jō quiéng` jaléng` dsea` i líng' dsea` Israel jogui dsu' lajobi cajo jaléng` dsea` i ja` líng' dsea` Israel. ¹⁰ Dsu' jaléng` i dsea` i jmóo` jmang'- jalé` e guiá-, 'ñiab' Fidiéeb` nicuø'r- jaléng` í jalé` e jlo^ e catiñ`, jogui nifé'r` guiá- uii~ quiáñ'-, jogui nicuø'r- e niliseeiñ` juguiá- contøøng- cajo. Jō jee~ jō quiéng` jaléng` dsea` Israel, jogui dsu' lajobi cajo jaléng` dsea` i ja` líng' dsea` Israel. <sup>11</sup> Co' Fidiée` ja` cár` cuente jial líng' dsea`, co' røøb` lí'naa' lajii- naa' fi' quinir`.

¹² Jō jaléng` dsea` i ée` dsee- e ja` mí calicuír` e júu^ quiu' ta~ quiá'- Moi~, joba' mi~ nití- í' e júuiñ` ja` ni'í- í' quiá'r- la'eáang' cōo'~ e júu^ quiu' ta~ do; jō dsu' jaléng` dsea` i ée` dsee- nañí' fa' nicuí'bre jial fé' e júu^ quiu' ta~ do, joba' mi~ nití- í' e júuiñ-, cōo'~ e júu^ quiu' ta~ dob ni'í- í' quiá'r- laco' catíng-. ¹³ Co' ja` ni'íng` Fidiée` jaléng` i dsea` i lico' núu' e júu^ quiu' ta~ do e líiñ` dsea` i ja` røøng` dsee- fi' quinir~, dsuco' lajii~ dsea` i jmóo` núu' laco' fé' e júu^ jō, jíi~ í'bing' i ni'íng` Fidiée` e líiñ` dsea` i ja` røøng` dsee- fi' quinir`. ¹⁴ Jō jaléng` dsea`

i ja` lúng` dsea` Israel ja` sea` quiá'r- e júu^ quiu' ta` do; dsu' mi~ jmóor` laco' fé' e júu^ quiu' ta` do, jmóor` júi' laco' í dsíir' yaam~bre, joba' lafa' yaam~bre sea` júu^ quiu' ta` quiá'r- jóng. <sup>15</sup> Dsuo' cóo' lajalé' e jmóor` do cuø li~ quiá'r- e dseáng'- fí dsíi'bre sea` jalé' e júu^ quiu' ta` do. Co' cóo' júi' e í dsíir' yaaiñ` do nija' júu^ quiá'- jalé' e jo, jogui cajo cóo' jalé' e í dsíir' do ni'níng- ír' osi nijmi'óng' ír' é. <sup>16</sup> Jo nidsijé' lajalé' e jo lí' laco' cafa'- a na mi~ niguiéé' jmi~ e Fidiéé' ni'ír- í' lí' jialco' ca'í dsíi' dsea` jogui jialco' cajméer' lí' ja` ní dsea` jíéng'. Jo nijmér- lajo la'eáang' cóo' Fí'naa' Dsea` Jmaang- lí' laco' júi' lí' e júu^ e guia' jnea`.

Jial seeng` dsea` Israel cóo' e júu^ quiu' ta` quiá'r- e cajme' Moi`

¹⁷ Jo fíi- guíi jaléng' 'nú', dsea` fó'na' e lúng'na' dsea` Israel jogui e teá teáang'na' cóo' júu^ quiu' ta` quiá'- Moi` jogui e jmi'jløng'^ yaang'na' dsu' uíi' e lúng'na' dsea` siguáng' quiá'- Fidiéé'; <sup>18</sup> jogui fó'na' cajo e niñí'bi' lajúi' e iing~ Fidiéé' e nijméé'na', jogui e júu^ quiu' ta` do jmicóo' 'nú' e niguii'na' jnang~ e guíi- e nijméé'na', ¹⁹ jogui e dseáng'- nitab~ óo'na' e nilí'ba' nijmicóo'na' jaléng' dsea` i lafa' tiuung- uíi' e ja` já- líiñ` e seeng` jaang` Fidiéé', jogui fó'bi' cajo e lí'bi' nijmicóo'na' jaléng' dsea` i seeng' fí lí' nuu` só' uíi' e eáang' beáng' dsee- yaaiñ'; <sup>20</sup> jogui fó'na' cajo e nitab~ óo'na' e lí'ba' é'na' jaléng' dsea` i ja` lí' gui' jnang' jalé' e guíi- e nijmér-, jogui e tíim'ba' jméé'na' lajo cajo cóo' i dsea` i tá caliñí' e júu^ quiu' ta` quií'na' do, dsuo' e fí ni~ júu^ quiu' ta` do í óo'na' e fí job lí' sea` uing~ e laco'

tíng'na' ngáng'na' jogui e laco' líñí'na' jalé' júu[^] já'-. ²¹ Joba' fíi' jaléng' 'nú' e 'núb' e'na' jaléng' dsea' jiéng', jo dsu' eáang'gui 'né' e nijmitíng'na' yaang'na'; jogui 'nú' guia'na' júu[^] jee' jaléng' dsea' e ja' dseeng' e jmoo' dsea' ii, jo dsu' cuóøng' 'nú'bi' jmoo'na' ii quiá'- dsea' rúng'na'; ²² jogui fi'na' dsea' e ja' dseeng' e 'léé' dsea' e güiñ' cóo' i o' quiá'r-, jo dsu' cuóøng' 'nú'bi' jmoo'na' jalé' e ja' dseeng' lajo; jogui 'ní' máang'na' jaléng' diéé' i jmáang' dsea' cóo' guóor', dsu' cuóøng' 'nú'bi' jmoo'na' ii jalé' e sea' fí' sinúu[^] guá'- quiá'- jaléng' i diéé' do; ²³ jogui eáang' jmijløng[^] yaang'na' quiá'- e júu[^] quiu' ta' quiá'- Moi' do, jo dsu' ja' jmi'goo'na' 'ñia' Fidiéé', co' ja' jmoo'na' núu'na' jalé' e júu[^] quiu' ta' do. ²⁴ Co' e jáb'- e líng' uim'ba' e fé' fí' ní' jì' quiá'- Fidiéé' lala: "Jaléng' dsea' i ja' líng' dsea' Israel gab' fé'r' uii' quiá'- Fidiéé' uii' cóo' jalé' e ga' e jmoo' 'nú', dsea' líng'na' dsea' Israel."

²⁵ Dsuo' e jáb'-, doñí' ii 'nú' i núu' e júu[^] quiu' ta' quiá'- Moi' do, seab' lí' íng' ta' quií'na' e tóo' lí' fí' ngúu' táang'na' lí' laco' la lítíng'naa', dsea' lí'naa' dsea' Israel. Jo dsu' song ja' núu'na' e júu[^] quiu' ta' do, joba' ja' e ta' íng' quií'na' jóng e tóo' lí' fí' ngúu' táang'na' do. ²⁶ Jo song ii 'nú' ja' mí' cató' lí' fí' ngúu' táang' jo dsu' jmití'ba' lajii' e júu[^] quiu' ta' do, joba' Fidiéé' ím'bre 'nú' jóng lafa' jaang' dsea' i nicató' lí' fí' ngúu' táang', nañí' fa' ja' mí' calí're lajo. ²⁷ Jo i dsea' i ja' tóo' lí' fí' ngúu' táang' dsu' jmití'bre e júu[^] quiu' ta' do, joba' cóo' i dsea' í' cuø' lí' e jaléng' 'nú', dsea' líng'na' dsea' Israel, oo'ba' dsee' fí' quini' Fidiéé'. Co' nañí' fa' nicatób' e lí' do fí' ngúu' táang'na' jogui e seab' quií'na' e júu[^]

quiá' ta~ do, dsu' ja` jmití'na' laco' fé' e júu^ jo.

²⁸ Dsuo' e jáb'~, lajob líí, júi'~ jaang` dsea` líiñ` dseáng'~ dsea` Israel dsu' uíi'~ e jmóor` júi'~ e quí'~ tíng` dsea` áang' quiá'r~ fa' e tóor' lí~ fí' ngúu' táaiñ`. ²⁹ Dsuo' i dsea` i dseáng'~ já'~ líng' dsea` Israel, fí' dsí'bre lí~ líiñ` lajo, jogui e quí'~ tíiñ` e jmóor' lí~ fí' ngúu' táaiñ` do, o' fí' jo lí~ 'né~ jmér~ lajo, co' lafa' fí' dsí'bre lí~ nitóo` e lí~ do lana, co' dsea` quiá'~ Dsea` Jmáang~ nilíiñ', jo Jmiguí quiá'~ Fidiéeb` dsea` jmóo` lajo, jo o' júu^ quiá' ta~ quiá'~ Moi e jmóo` lajo. Jo i dsea` i líng' lajo, Fidiéeb'ing' i fé' guiá'~ uii~ quiá'r~ jo o' dsea` jmigüi i fé' lajo.

3

¹ Joba' ¿su guiá'~ gui e lí'naa' dsea` Israel, jogui su e quíng'gui quí'~ii' e tóo' lí~ fí' ngúu' táang'naa' lí' laco' quí'~ tí'naa'? <sup>2</sup> E jáb'~, lajob líí, co' jmiguiab' uiiñg~ sea` e guiá'~ e lí'naa' dsea` Israel, jo e laba' e niing~gui e jneaa'bing' i nicangíng` júu^ quiá'~ Fidiéeb'. ³ Jo dsu' e jáb'~, i líng'~ la'ó' dsea` góo'naa' dsea` Israel nicatú'bre e já'~ líiñ` júu^ quiá'~ Fidiéeb'. Dsu' Fidiéeb' contøom~ jmitir~ júu^ quiá'r~ nañí fa' i líng'~ dsea` góo'naa' ja` cajméer` já'~ líiñ` e júu^ jo. <sup>4</sup> Co' e jáb'~, contøom~ fé' Fidiéeb' júu^ já'~, nañí fa' dsea` jmigüi contøom~ quier' júu^ ta~ júu^ . Co' lalab fé' fí' ni~ jì quiá'~ Fidiéeb' lí~ fé' cuaiñ` quiá'r~: Jo mí~ núu` dsea` júu^ quí'~

conguiab' líiñ' e jmang'~ júu^ já'~ba' fó' 'nu', jo contøom~ lí' mí~ cuø' dsea` 'nu' dsee~. Jo lanab fé' fí' ni~ jì quiá'~ Fidiéeb'.

⁵ Jo dsu' song jalé' e ga` e jmoo~naa' íng` ta~ e laco' eáang'gui nilíli' dsea` jialco' jmóo` Fidiéeb' jmang'~ jalé' e guiá'~, joba' ¿e~ nife'ee' jóng? ¿Su e

gab`jmóo` Fidiée` mi~ cuør' iihuí' uí'~ jalé' e ga` e jmoo`naa' do? (Dsú' fá'~a e júu^ la lí'^ lacó' la fé' doñí' ii` dsea` jmigüí'.) <sup>6</sup> Dsú' Fidiée` júi'~ cõõ` e ga` jmóor`. Co' facó' ja` cuør' iihuí' mi~ jmóo` dsea` e ga`, joba' çjial lí'r` e ni'ír` í' røø` quiá'~ lajaléng' dsea` jmigüí'? <sup>7</sup> Jo seem` dsea` i fé' e cóõ'~ jalé' júu^ e o' já'~ e fé'r`, eáang'gui nililí'^ dsea` jial fé' Fidiée` jmang'~ júu^ já'~, jo lajoba' nijmi'gó` dsea` ír`. Jo song lajob líí, joba' çjiali' ngíng` i dsea` í` dsee` e lííiñ` jaang` dsea` dsee` dsea` qui'? ⁸ Jo song lajob líí cajo, joba' cuøøng` fe`ee' jóng, çjiali' ja` jmóo'oo' e ga` e lacó' ni'uíng` jmang'~ e guiá'~? Jo lanab fé' i líing` dsea` e cuør' jnea` dsee~, co' fé'r` e e júu^ lanaba' ée` jnea` dsea` rún'n, jo dsú' dseáng'~ o' lajo. Jo jaléng' i dsea` i fé' ga` lajo lí' catíiñ` e ni'íñ' lajúi'~ iihuí' quiá'~ jalé' e ga` e jmóor` do.

Jalém' dsea` røøiñ` dsee`

⁹ Joba' çsu jneaa`aa', dsea` líí'naa' dsea` Israel, guiúng` guí' fí' quini` Fidiée` lacó'gui i dsea` i ja` líng' lajo? ¡U~, dseáng'~ o' lajo! Dsúco' nicafí' baa 'nú' e lajalém' dsea` i líng' dsea` Israel jogui lajalém' dsea` i ja` líng' lajo dseáng'~ røøb` lííiñ', co' jalé' dsee` quiá'~ bre silí'~ ír'. ¹⁰ Co' lalab fé' fí' ni` jì' quiá'~ Fidiée`:

¡Ja` seeng` júi'~ jaang` dsea` fa' e éer` røø` contøøng`! ¡Co' dseáng'~ júi'~ jaang` dseáng'~ ja` ii` seeng` i jmóo` lajo!

¹¹ Jogui ja` seeng` dsea` i quí'~ jmíi` ningáng', o'gui i iing` ni'náng' Fidiée` cajo.

¹² Co' lajím` dsea` nicacár` fí' ga`, jogui lajím` cajo ja` ee` uíng` sea` quiá'r` júi'~ cõõ`.

¡Cò' ja` seeng` jaang` dsea` fa' i` ée` røø`!
 ¡Cò' dseáng'~ jíi'~ jaang` dseáng'~ ja` ii` seeng` i` jmóo`
 lajò!

13 Jò jalé' júu` e fé'r`, j mang'~ júu` lib'` líí'.

Jò eáam' jmigóøiñ` dsea` rúíñ'` còo'~ jalé' e fé'r`.

Jò jalé' e júu` jò eáam' `léé',
 lí'` laco' líí' e nó` quiá'~ jaang` mi'` i` guíng`~.

14 Jò lajalé' e fé'r` do j mang'~ júu` guíib`~,
 jò còo'~ jalé' e jò eáam' bíiñ`~ jaléng'` dsea` rúíñ'`.

15 Jò contøøng` guíng`~ dsíir' e nijngáiñ'~ dsea`
 rúíñ'`.

16 Jò lajíi'~ fí' teáaiñ'~ dseáng'~ j mang'~ lajíi'~ e
 `lé'~ bre dseáng'~.

Jò cuør' iihuú' jaléng'` dsea` rúíñ'`.

17 Jò dseáng'~ jíi'~ capí'` ja` ñir' jial dseáng'~ e seeiñ`
 juguiá'~ còo'~ Fidiéé`.

18 Jogui dseáng'~ jíi'~ capí'` ja` ñir' e `né` e nijmi'gór`
 Fidiéé`.

Jò lanab líí' júu` quiá'~ Fidiéé`.

19 Jò nine`baa' røø` e lajalé' e júu` quiu' ta` e
 cajme' Moi` jaléng'` dsea` Israelbing' catíng`~ ni-
 jmiti`~ jò lajòba' jíi'~ jaang` dsea` jmigüi` cuøøng` fa'
 nijíñ'~ e ja` røøiñ` dsee` fí' quini` Fidiéé`~ cò' dsea`
 í'bing' i` íí' í' laco' catíng`~ quiá'~ lajaléng'` dsea`
 jmigüi`. 20 Cò' Fidiéé` ja` ni'íñ'` jíi'~ jaang` dsea` e
 líiñ'` jaang` dsea` i` ja` røøng` dsee` fí' quinir` dsu'
 uíi'~ e jmitir` e júu` quiu' ta` do. Dsucò' jíi'~ lí' íng`
 ta` e júu` quiu' ta` do e lico' line`naa' e líí'naa' dsea`
 røøng` dseeb`~.

*Jial íng'` Fidiéé` jneaa`aa' la'eáang' e já'~ líí'naa'
 júu` quiá'~*

21 Jo dsu' lana Fidiée' nicacuø'r' jneaa~aa' e nine~naa' jial e íñ' jneaa~aa' e lí'naa' dsea` i ja røøng` dsee- fí' quinir'. Jo jmóor` lajo dsu' o' uíi' e jmití'naa' júu^ quiu' ta~ e cajme' Moi'. Jo røøb` cøøng` e júu^ na laco'gui e fé' e fí' ni~ e júu^ quiu' ta~ do jogui laco' e café' jaléng' dsea` i café' cuaiñ` quiá' Fidiée' mali~gui eáang'. 22 Jo røøb` íng' Fidiée' lajaléng' dsea` jmigüi' e liiñ' dsea` i ja røøng` dsee- fí' quinir' la'eáang' e já' líiñ' júu^ quiá' Dsea` Jmáang-. 23 Co' lajim` dsea` jmigüi' nica'éer` dsee-, jo uíi' e joba' ja' catíiñ- e nitíiñ~ e niliseeiñ` cøo' Fidiée' fí' lí' niing- 'gøng' dsea` do. 24 Dsu' uíi' e Fidiée' eám' 'neáaiñ` jneaa~aa' e jii' ja' catíi~naa' lajo, joba' calíñ' jneaa~aa' e lí'naa' dsea` i ja røøng` dsee- fí' quinir'. Jo cajméer` lajo la'eáang' e nicaleáang` Dsea` Jmáang- jneaa~aa' jee~ jalé' dsee- quí-ii' ie~ lamí~ cajúíñ- fí' dse' crúu^. 25 Jo Fidiée' cacuøøiñ` Dsea` Jmáang- e laco' cajúng- dsea` do fí' dse' crúu^. Jo la'eáang' cøo' e jmi'øøng- Dsea` Jmáang- e catuu' fí' jo, calíiñ- dsee- quiá' dsea`. Jo Fidiée' cacuøøiñ` dsea` do e laco' cuø' lí' e contøøm- jmóor` jmang'- e guiá- jogui e eám' féng' dsíir' cajo, dsuco' ja' iu~ dsíir' jalé' dsee- e ca'ée' dsea' lamí~ jéeng'gui. 26 Jo cajméer` lajo e laco' niliñí' dsea' jmi~ na e ím'bre dsea' e líiñ' dsea` i ja røøng` dsee- fí' quinir'. Jo e na cuø' lí' e jii' íb' dsea` i jmóo' jmang'- jalé' e guiá-, jogui jii' íb' cajo i íng' doñí' ii' dsea` i já' líng' júu^ quiá' Dsea` Jmáang- e líiñ' dsea` i ja røøng` dsee- fí' quinir'.

27 Jo lana jii' coo` fa' e nijmijløng'^ yee~naa' fí' quini' Fidiée' e í' dsí'naa' e ni'íñ' jneaa~aa' dsu' uíi' e jmití'naa' e júu^ quiu' ta~ do, co' ni'ím'bre

jneaãaa' dsu' uí' e já' lí'naa' júu^ quiá' Dsea` Jmáang-. <sup>28</sup> Jo lanaba' nicaline`naa' røø e Fidiéé` ni'ím'bre dsea` e liiñ' dsea` i ja` røøng` dsee- fí' quinir` dsu' uí' e já' líiñ' júu^ quiá' Dsea` Jmáang-, dsu' o' uí' e jmitir` e júu^ quiá' ta` do. <sup>29</sup> Dsu' Fidiéé` ja` liiñ' jí' Fidiéé` quiá' dsea` Israel, co' lím'bre cajo Fidiéé` quiá' lajaléng' dsea` jmígüf. <sup>30</sup> Co' dseáng'- jaam` Fidiéé` dseáng'- i seeng`, jo jí' í'bing' i íng' dsea` i já' líng' júu^ quiá' Dsea` Jmáang- e liiñ' dsea` ja` røøng` dsee- fí' quinir`, nañ' su liiñ' do dsea` Israel osi ja` liiñ' lajo é. ³¹ Jo dsu' uí' e já' lí'naa' júu^ quiá' Dsea` Jmáang-, joba' dseáng'- ja` cuøøng` fa' e ni'náng` ca' lají' e fé' e fí' ni` júu^ quiá' ta` do. Co' lí' lí' jmi'goo`bñ' jial tí' niing- e fé' e júu` jo.

4

Jo lí' laco' cajméé' 'lí' yúu' Abraham, lajob 'né' jmó'oo'

¹ Jo lana, dsea` rú'naa', nisí'naa' capí'^ cuaiñ` quiá' e` calí' cóo' 'lí' yúu' quí-ii' Abraham. <sup>2</sup> Cofa' mi` ca'íng' Fidiéé` 'lí' yúu' Abraham e liiñ' do jaang` dsea` i ja` røøng` dsee- fí' quinir` dsu' uí' jalé' e guiá' e ca'éeiñ', joba' seab` cuøøng` lí' jmi'jlong' 'ñia'r' jóng, dsu' o' fí' quini` Fidiéé` faco' lajo. ³ Dsuco' lalab fé' fí' ni` jí' quiá' Fidiéé': "Jo 'lí' yúu' Abraham jáb'- calíñ' júu^ quiá' Fidiéé`, joba' Fidiéé` ca'íñ' dsea` do e liiñ' do jaang` dsea` i ja` røøng` dsee- fí' quinir`."

⁴ Jo lajob lí', fa' jaang` dsea` jmóor` ta~, joba' e 'léeiñ' do ja` ngúíñ' lí' ta~ ngúíñ', co' quiá' lají' ta~ e jmóo`bre quiá' e joba' ngúíñ'. ⁵ Jo dsu'

fa' jaang` dsea` já'- líiñ` júu` quiá'- Fidiée`, joba' Fidiée` ím`bre dsea` do e líiñ` do jaang` dsea` ì ja` røøng` dsee- fí` quinir` nañí' fa' ja` mí` cajméeiñ` do jíí~ cōō` e guiú~. <sup>6</sup> Co' caféb` dseata~ dsea` féng' Daví'^ ie~ malíi~gui do quiá'- jial tíí` juguiú~ quiá'- lí'^ doñí' ìi~ dsea` mí~ jo` íi~ dsíí' Fidiée` cōō~ lajalé` e nicajméer` lamí~ jéeng` gui, jōgui e nica'íng` neiñ' e líiñ` do jaang` dsea` ì ja` røøng` dsee- fí` quinir`. ⁷ Jo lalab cajíng'- ì dseata~ do ie~ malíi~gui do:

jō eáam` juguiú~ quiá'- jaléng` dsea`
 mí~ Fidiée` nica'íiñ` dsee- quiá'- lajalé` e ga` e
 nicajméeiñ`,
 jōgui e nica'leáang` neiñ' jee~ jalé` dsee-
 quiáiñ'!

⁸ Jo eáam` juguiú~ quiá'- jaléng` dsea`
 ì jo` íi~ dsíí' Fí`naa' Fidiée` jalé` dsee- e
 nica'éeiñ`.

Jo lanab jíí~ líí` júu` quiá'- dseata~ dsea` féng' Daví'^.

⁹ Jo e juguiú~ na ja` catíng- jíí~ dsea` Israel ì quií'- tíng` tōō' lí~ fí` ngúu' táang`, co' catíim- cajo jaléng` dsea` ì ja` líng` dsea` Israel dsea` ì ja` quií'- tíng` lajō. Co' lí'^ laco' la nicasíi'~naa' 'nú' e Fidiée` ca'ím`bre 'líi~ yáa~ Abraham e líiñ` do jaang` dsea` ì ja` røøng` dsee- fí` quinir` dsu' uíi~ e já'- calíng- dsea` do júu` quiá'- Fidiée`, <sup>10</sup> jō ¿lí~ ca'íng` Fidiée` ì 'líi~ yáa~ Abraham do e líiñ` do lajō? ¿Su nú'-gui e catō- lí~ fí` ngúu' táaiñ` osi mí~ cangî jō é? Mól'^ nú'-gui e catō- lí~ fí` ngúu' táam`bre ca'íng` Fidiée` ír` e líiñ` do jaang` dsea` ì ja` røøng` dsee- fí` quinir`. ¹¹ Jo mí~ cangî e ca'íng` Fidiée` ì 'líi~ yáa~ do, jōguiba' catō- lí~ fí` ngúu' táaiñ` do e laco' cuø' lí~ e nica'ím` Fidiée` ír` e líiñ` jaang` dsea` ì ja` røøng` dsee- fí`

quinir^v dsu^l uí^l e ja^l- calíñ^l- do júu[^] quiá^l- Fidié^v. Jo uí^l e joba^l i^l 'lii[~] yáuu^l Abraham do ca^luúíñ^l- lafa^l tiquiá[^] jaléng^l dsea^l i^l ja^l- líng^l júu[^] quiá^l- Fidié^v. Co^l Fidié^v bing^l i^l íng^l dsea^l i^l ja^l- líng^l júu[^] quiá^r- e laco^l nilíñ^l- do dsea^l i^l ja^l røøng^l dsee⁻ fí^l quinir^v, jo ja^l ee^l lí^l fa^l ja^l mí^l cató⁻ lí^l fí^l ngúu^l táaiñ^l do. ¹² Jo gui^l i^l 'lii[~] yáuu^l Abraham do lám^lbre cajo lafa^l tiquiá[^] jaléng^l dsea^l Israel i^l nicató⁻ lí^l fí^l ngúu^l táang^l. Jo i^l 'lii[~] yáuu^l do líiñ^l lafa^l tiquiá[^] jaléng^l í^l dsu^l o^l uí^l e nicató⁻ lí^l fí^l ngúu^l táaiñ^l do; co^l 'né⁻ e nijmiti^l biñ^l do cajo lí^l laco^l cajmée^l i^l 'lii[~] yáuu^l Abraham do ie^l lamí^l ja^l- calíñ^l- júu[^] quiá^l- Fidié^v lajee^v e nú^l- gui e cató⁻ lí^l fí^l ngúu^l táaiñ^l.

Mí^l cacuø^l Fidié^v júu[^] quiá^r- 'lii[~] yáuu^l Abraham

¹³ Jo ie^l malí^l gui do Fidié^v cacuø^r júu[^] 'lii[~] yáuu^l Abraham có^l gui jaléng^l dsea^l sijur^v e niñíim^l biñ^l do lajalé^l e sea^l fí^l jmígüí^l. Jo e júu[^] la caliti^l dsu^l o^l uí^l e 'lii[~] yáuu^l Abraham cajmээр^l náuu^r e júu[^] quiu^l ta^l e cajme^l Moi^l. Co^l calí^l lajo la'eáang^l e jáb^l- calíng⁻ i^l 'lii[~] yáuu^l do júu[^] quiá^l- Fidié^v, jo uí^l e joba^l e calíng^l dsea^l do ír^l e líiñ^l jaang^l dsea^l i^l ja^l dsee⁻ røøng^l fí^l quinir^v. ¹⁴ Jo song lajii^l dsea^l i^l jmiti^l e júu[^] quiu^l ta^l do ni^l íñ^l lajalé^l e sea^l fí^l jmígüí^l, joba^l cuøøng^l fe^l ee^l jóng e ja^l ee^l ta^l íng[^] e ja^l- líng^l dsea^l júu[^] quiá^l- Fidié^v, jogui e júu[^] e cacuø^l Fidié^v lamí^l jéeng^l gui do ja^l ee^l quíng^l cajo. ¹⁵ Co^l song ja^l jmiti^l dsea^l dseáng^l- røø e júu[^] quiu^l ta^l do, joba^l iihu^l íñ^l quiá^l- Fidié^v jóng. Jo dsu^l lí^l ja^l sea^l e júu[^] quiu^l ta^l do, joba^l ja^l ee^l cuøøng^l lí^l 'lé⁻ dsea^l có^l e jo.

¹⁶ Jo Fidié^v cacuø^r 'lii[~] yáuu^l Abraham júu[^] quiá^r uí^l e ja^l- calíng⁻ i^l 'lii[~] yáuu^l do júu[^] quiá^l-

dsea` do. Jo cajmée` Fidiée` lajo e laco` jaléng` dsea` i líng` siju` 'lii` yúu` Abraham nita` dsír` e dseáng`-nijmitib` Fidiée` e júu` jo la'eáang` e eáang` 'neáaiñ` jaléng` i dsea` í` e júi` ja` catíiñ`- do lajo. Jo lí` laco` cuøøng` fe`ee` e júu` na, e jalé` e jing`- Fidiée` e nicuø`r`- jaléng` dsea`, dsu` o` júi` dsea` i catíng` e júu` quiu` ta` do i nicuø`r`- jalé` e jo, co` nicuø`-bre cajo jaléng` i dsea` i já`- líng` júu` quiá`r` lí` laco` cajmée` i 'lii` yúu` Abraham do. Jo lajoba` i 'lii` yúu` do ca'uiiñ` lafa` tiquiá`^ jaléng` jneaa`aa`, dsea` i já`- lí`naa` júu` quiá`- Fidiée`. <sup>17</sup> Jo lí` laco` la fé` Fidiée` fí` ní` jì` quiá`r` lí` fé`r` lala cuaiñ` quiá`- 'lii` yúu` Abraham: “Nicajmé` e e nilín`- lafa` tiquiá`^ i fíng` 'lé` dsea` jmigüí.” Jo lanab fé` Fidiée` fí` ní` jì` quiá`r`. Jo e júu` la calitib`, co` 'ñiab` Fidiée` dsea` cacuø`. Jogui jáb`- calíng` Abraham e júu` e cangíiñ` quiá`- dsea` do. Jo júi` Fidiée` bing` i quí` jmí` e nijmijí`r` jaléng` 'lii` jogui e nijmér` e nilisea` doñí` ee` e ja` mí` sea` fí` jmigüí`.

¹⁸ Jo lajee` e nidseáam` eáang` i 'lii` yúu` Abraham do, jogui jo` quí`r` jmí` fa` e niliseeng` jóor` co` eám` niyúu`r`, jo dsu` jáb`- caliñ`- do júu` quiá`- Fidiée` e quiá`- niliseem` jóor` nañí` fa` ja` quí`r` jmí` lajo. Jo dsu` lajob calí`, jo “ca'uiiñ` lafa` tiquiá`^ i fíng` 'lé` dsea` jmigüí” lí` laco`gui la nicas`- Fidiée` ír` lami` jéeng`gui ie` lami` cajíng`- dsea` do lala: “Lanab niliseeng` fíng` dsea` sijú`^.” ¹⁹ Jo dseáng`- ja` calitúm`- dsíí` 'lii` yúu` Abraham e já`- líiñ` júu` quiá`- Fidiée`, nañí` fa` ie` jo níngoor` jie` ja` cien` jii`, jogui nilí`-bre cóo`- dseam` quiá`r` i sii` Sara do e tí` lí` nijúum`-bre. Jo lajì` gám`-bre ie` jo eám` nidseáaiñ`, joba` jo` quí`r` guir` jmí` fa`

e niliseeng` jóor'. <sup>20</sup> Jo ì 'lii~ yúu~ Abraham do dseáng'- jáb'- calíñ- jógui dseáng'- calitab~ dsíir' e dseáng'- nijmitib~ Fidié~ lajii~ júu^ e cacuø'r' dsea` do, jo eáang'gui já'- calíñ- jógui cajmita~gui dsíir' e dseáng'- nijmitib~ Fidié~ lajii~ e nicajíñ'- lamí~ jéeng'gui do. Jo uí!~ joba' eáam' cajmiféiñ' Fidié~, ²¹ cõ' dseáng'- nitab~ dsíir' e dseáng'- quíib~ dsea` do jmí~ e nijmitir~ lajii~ júu^ e nicacuø'r' lamí~ jéeng'gui. <sup>22</sup> Jo uí!~ e já'- calíñ'- do e júu^ jo, joba' ca'íng' Fidié~ ír' e liiñ' do jaang` dsea` ì ja` røøng` dsee- fí' quinir~. <sup>23</sup> Jo e ca'íng' Fidié~ ì 'lii~ yúu~ Abraham do e liiñ' do jaang` dsea` ì ja` røøng` dsee- fí' quinir~ o' jii~ quiá'- 'lii~ yúu~ í dseáng'- fé' e júu^ na, <sup>24</sup> dsuco' catím- jneaa~aa' e júu^ na cajo. Cõ' ím' Fidié~ jneaa~aa' e líí'naa' dsea` ì ja` røøng` dsee- fí' quinir~ dsu' uí!~ e já'- líí'naa' júu^ quiá'r-. Jo jáb'- líí'naa' cajo e Fidié~bing' ì cajmijí'tu Fí'naa' Dsea` Jmáang- <sup>25</sup> mí~ cangf' e cacuøøiñ` dsea` do e cajúíñ'- fí' dse' crúu^ uí!~ jalé' dsee- quí-ii'. Jo mí~ cangf' jo, cajmijí'tur Dsea` Jmáang- e laco' la'eáang' í cajméer` cóo!~ jneaa~aa' e nilíí'naa' dsea` ì ja` røøng` dsee- fí' quinir~.

5

Jial íng' Fidié~ dsea` e liiñ' dsea` ì ja` røøng` dsee- fí' quinir~

¹ Jo lana Fidié~ nica'íñ' jneaa~aa' e líí'naa' dsea` ì ja` røøng` dsee- fí' quinir~ dsu' uí!~ e nijá'- líí'naa' júu^ quiá'r-. Jo cõ' lajob nilíí'naa', joba' juguíú- júu^ røø` nisee~naa' lana cóo!~ Fidié~ la'eáang' cóo!~ jalé' e nicajmée' Fí'naa' Dsea` Jmáang- cóo!~ jneaa~aa'. <sup>2</sup> Jo la'eáang' cóo!~ Dsea` Jmáam~ba' e

nisee⁻naa' lajō cōo'~ Fidiée[~]. Jō nicang^hng⁻naa' e jō uí'~ e já' l^hnaa' júu[^] quiá'r⁻. Jō lajōb nisee⁻naa' lana, jogui eáam' iáang` dsì'naa', cō' nitab<sup>~</sup> dsì'naa' e dseáng'~ niliseem<sup>-</sup>baa' cøøng` cōo'~ Fidiée[~] fí' l^h niing⁻ 'gøiñ' m[~] nití⁻ e í' jō. ³ Jogui o' quiá'~ jí'~ e na e jmi'iaang` dsì'naa', cō' lajōb cajo jmi'iaam` dsì'naa' cōo'~ jalé' e hu^hng' e dsijée' quí'~ii'. Cō' n^hne[~]baa' guiá⁻ e m[~] ning^h e dsing^hng⁻naa' jalé' e jō, jōba' eáang'gui b niliféng' dsì'naa' cōo'~ doñí' ee' e nid-sijée' quí'~ii' jóng. ⁴ Jō m[~] jmoo⁻naa' e féng' dsì'naa' cōo'~ jalé' e dsing^hng⁻naa' do, jōba' guiáb⁻ fé' Fidiée[~] uii[~] quí'~ii' jóng. Jō m[~] jmoo` Fidiée<sup>~</sup> lajō cōo'~ jneaa<sup>~</sup>aa', jōba' eáang'gui lita<sup>~</sup> dsì'naa' e niliseem<sup>-</sup>baa' cøøng` cōo'~ Fidiée[~] fí' l^h niing⁻ 'gøiñ'. ⁵ Jō e nita[~] dsì'naa' na dseáng'~ nilitib[~], cō' la'eáang' cōo'~ Jmiguí' quiá'r⁻ e nicacuø'r' jneaa[~]aa' e nicaline[~]naa' jial tí' e ja' cøøng` cōo'~ e 'neáaiñ` jneaa[~]aa' do.

⁶ Jō dsu' lajee[~] e ja' quí'~guí' jmi^h~ fa' e nilaang⁻ yee[~]naa' jee[~] jalé' dsee⁻ quí'~ii', jō dsu' lajee[~] jōb m[~] catí' í' e cagüéng⁻ Dsea` Jmáang<sup>-</sup> fí' jmigüí' la e laco' cajáng' 'ñia'r' e cajúíñ<sup>-</sup> cuaiñ<sup>~</sup> quí'~ii', dsea` lí'naa' dsea` dsee<sup>-</sup> dsea` quí'. ⁷ Dsu' hu^hm' eáang' nicuøng⁻ 'ñia' jaang` dsea` e nijúuiñ⁻ uii[~] quiá'~ jaang` dsea` i ée` røø, jō dsu' cōo` jangám⁻ seeng` jaang` dsea` i nicuøng<sup>-</sup> 'ñia' e nijúuiñ<sup>-</sup> cuaiñ<sup>~</sup> quiá'~ jaang`gui dsea` i dseáng'~ lajang'~ guiúng<sup>-</sup>. <sup>8</sup> Jō dsu' lajee<sup>~</sup> e lí'naa' dsea` dsee⁻ dsea` quí', Fidiée<sup>~</sup> ca'e'r' jneaa<sup>~</sup>aa' jial tí' ja' cøøng` cōo'~ e 'neáaiñ` jneaa<sup>~</sup>aa', cō' casíiñ` Dsea` Jmáang<sup>-</sup> e laco' dsea` do cajúíñ⁻ uí'~ dsee⁻ quí'~ii'. ⁹ Jō lana nica'ím' Fidiée[~] jneaa[~]aa' e nilí'naa' dsea` i ja' røøng` dsee⁻

fi' quinir' la'eáang' cóo' e jmi'øøng' Fíi'naa' Dsea' Jmáang'. Jo có' lajob cajméer' cóo' jneaa'aa', joba' lana eáang'guib nita' dsi'naa' e Dsea' Jmáam'bing' i nileáang' jneaa'aa' jee' jalé' iihuí' e nilisea' mi' tí lí' ni'í' Fidiée' í' quiá' lajaléng' dsea' jmigüi'. ¹⁰ Jo lajee' e ja' see'naa' røø' cóo' Fidiée' jogui e 'ní' máang'naa're, jo lajee' job cajméer' e caliséng'naa' juguiá' júu' røø' cóo'r' la'eáang' e cajúng' Joor' Dsea' Jmáang' fi' dse' crúu'. Jo có' lajob cajméer' cóo' jneaa'aa', joba' lana eáang'guib nita' dsi'naa' e dseáang' nileám'baa' jee' jalé' dsee' quí'ii' la'eáang' e cají'tu Dsea' Jmáang' mi' cangí' e cajúñ'. ¹¹ Jo o' jí' quiá' e na e jmi'iaang' dsi'naa', có' lajob jmi'iaang' dsi'naa' cajo cóo' lajalé' e nicajméé' Fidiée' cóo' jneaa'aa' la'eáang' cóo' Fíi'naa' Dsea' Jmáang'; dsuco' la'eáang' dsea' dob e nisee'naa' lana juguiá' júu' røø' cøøng' cóo' Fidiée'.

Mi' canaang' e sea' dsee' fi' jmigüi'

¹² Jo lajob lí', dsea' rú'naa'; jo la'uii~, mi' canaang' e caliseá' dsee' fi' jmigüi' la, calí' lajo uí' jaang' dseañu' i calisí' Adán. Jo dsifí' mi' cangí' e ca'éer' dsee~, job mi' canaang' e caliseá' 'mó'; jo có' lajob cajmééiñ' do lami' uii~, joba' lajim' dsea' latí' lana sea' 'mó' quiá'r' uí' jalé' e dsee' e éer'. ¹³ Jo dsea' dsee' dsea' quib' nilíng' dsea' lajii' ie' nú'gui e niñíng' Moi' e júu' quiu' ta' quiá' Fidiée'. Jo dsu' mi' ja' sea' júu' quiu' ta~, joba' ja' cuøøng' lí' níng' dsea' dsee' e ja' mí' cajmitir' e júu' jo. ¹⁴ Jo lajob lí', lajaléng' dsea' i caliséng' jí' ie' lami' cajá' Adán jo ie' cartí' cajá' Moi' caliseáb' 'mó' quiá'r', joba' cajúm-bre. Jo caliñ' lajo uí'

jalé' dsee- e ca'éer', lifa' ja` ca'éer` dsee- e laco' dsee- e ca'ée` Adán, co' i dsea` do ja` cajméer` náu'r` coo` ta` caquiú' Fidiée'. Jo i Adán labing' i líng' coo` e li` quiá'- jaang` i niing` i nijáa' cøøng` gui. ¹⁵ Jo ja` cuøøng` cøøng`-naa' røø` e dsee- e ca'ée` Adán jogui e cacuø' Fidiée' jneaa~aa' e iáang` dsiir'. Dsøco' uíi~ e dsee- e ca'ée` i Adán do ie` jo, joba' caliseá' 'mó- fí jmigüí' la, jo mi` calí- lajo, joba' lajim` dsea` júuiñ- jóng. Jogui e cangíng`-naa' quiá'- Fidiée' uíi~ e 'neáaiñ` jneaa~aa' do cajmilir` lajo cóo'~ jíi~ 'ñia' Dsea` Jmáang-. Co' e cajmée` Dsea` Jmáang- do dseáng'- ja` sea` e cuøøng` lí cøng- cóo'~ e jo, co' la'eáang' jíi~ cóo'~ íb` fíim` dsea` jmigüí' tíiñ' fí quini` Fidiée'. ¹⁶ Jo e cangíng`-naa' quiá'- Fidiée' uíi~ e eáang' 'neáaiñ` jneaa~aa' do ja` cuøøng` lí cøøng`-naa' cóo'~ e dsee- e ca'ée` i Adán do. Co' mi` ca'éeiñ` do dsee-, joba' canaang` e caliseá' 'mó- fí jmigüí', jo uíi~ joba' ca'naam` dsea` jóng e seeiñ` cøøng` cóo'~ Fidiée'. Jo dsu' e cangíng`-naa' quiá'- Fidiée' do jmóo` e íñ' jneaa~aa' e nilíi'naa' dsea` i ja` røøng` dsee- fí quinir'. Jo e jo jmóo` Fidiée' cóo'~ jneaa~aa' la'eáang' cóo'~ Dsea` Jmáang-, co' íbing' i nica'íng- lajalé' dsee- quiá'- dsea` jmigüí'. <sup>17</sup> Jo dsu' e jáb'-, mi` ca'ée` i Adán do la'uii~ dsee-, joba' canaang` e caliseá' bí quiá'- 'mó-, co' dseáng'- lajim` dsea` jmigüí' tíiñ` e jo. Jo dsu' eáang' guib sea` bí quiá'- lajíi~ e cuø' Fidiée' i fíng' dsea` jmigüí' e íng'neiñ' e líiñ` dsea` i ja` røøng` dsee- fí quinir'. Jo jmóo` Fidiée' lajo la'eáang' cóo'~ jíi~ 'ñia' Dsea` Jmáang- uíi~ e eáang' guiúíiñ` cóo'~ dsea` jmigüí'. Jo co' lajob líí, joba' røøb` ni'íiñ'- í' cóo'~ Dsea` Jmáang- mi` nití- í' lajo.

18 Jo cō' la'eáang' cōo'~ e cōo' dsee~ e ca'ée' ì Adán do, job mi~ ca'naang' dsea' e seeiñ' cøøng' cōo'~ Fidiée'. Jo dsu' la'eáang' cōo'~ e cōo' e guiú~ e cajmée' Dsea' Jmáang~ fí' dse' crúu^, joba' lana niseab' fí' e lajaléng' dsea' nilíiñ' dsea' ì ja' røøng' dsee~ fí' quini' Fidiée'. 19 Jo cō' ja' cajmée' gui' ì Adán do núu'r~ lajii'~ ta~ caquiú' Fidiée', joba' lajalém' dsea' jmigüi' ca'uiñ~ dsea' dsee~ dsea' qui'. Jogui lajobi cajo, la'eáang' e cajmée' Dsea' Jmáang~ núu'r~, joba' íng' Fidiée' ì fíim' dsea' jmigüi' e liiñ' do dsea' ì ja' røøng' dsee~ fí' quinir'.

20 Jo mi~ caliseá' e júu^ quiú' ta~ e cajme' Moi~ do, joba' eáang' guib calilí' dsea' e røøiñ' dsee~ jóng. Jo dsu' mi~ calimíng'~ eáang' dsee~ quiá'~ dsea', joba' Fidiée' eáang' guib caliguiúñ~ cōo'~ jaléng' dsea' nañi' fa' ja' catíiñ'~ lajo. 21 Jo dsu' e jáb'~ e dsee~ e ée' dsea' jmigüi' seab' bí' quiá'~, cō' fí' 'mób' sí'. Jo dsu' e eáang' guiúng~ Fidiée' cōo'~ jneaa~aa' do eáang' guib sea' bí' quiá'~, cō' nica'ím' bre jneaa~aa' e lí'naa' dsea' ì ja' røøng' dsee~ fí' quinir'. Jo cajmée' lajo cōo'~ jneaa~aa' e lacō' nilisee~naa' car' ngongí' jmí~ la'eáang' cōo'~ Fí'naa' Dsea' Jmáang~.

6

Lafa' dsea' 'míng~ nilí'naa' la'eáang' cōo'~ Dsea' Jmáang~

1 Jo fí' guí' 'nú', dsea' rú'naa', e ja' cuøøng' e ni'í'gui dsi'naa' e nibeáang'~gui dsee~ yee'naa' e lacō' eáang' gui niliguiúng~ Fidiée' cōo'~ jneaa~aa'. 2 ¡Cō' dseáng'~ o' lajo! Dsucō' jneaa~aa' lafa' nicajúm~baa' uí'~ e nica'náng'naa' jee~ jalé' dsee~ e lamí~ quie' nifí' quí'ii'. Jo cō' lajob nilí'naa',

joba' jo` cuøøng` fa' e nibeáang`~gui dsee` yee`naa'.
³ Dsucō' nine`baa' guiú` e ie` mi` cajgáang`naa'
 jmii` uii`~ e nilí`naa' dsea` quiá`- Dsea` Jmáang` ,
 joba' lafa' e cajúm`baa' jóng`cōo`~ dsea` do fí` dse`
 crúu`. <sup>4</sup> Co' ie` mi` cajgáang`naa' jmii` do lí' lafa'
 e røøb` ca`áng`naa' cōo`~ Dsea` Jmáang` mi` cangf`
 e cajúin`. Jogui mi` cají`tu Dsea` Jmáang` la'eáang`
 cōo`~ e güea`^ 'gøøng` quiá`- Tiquiá`r` Fidié` , joba'
 lafa' cajíb`tu jneaa`aa' cajo e laco' nilisee`naa' e
 nilí`naa' lafa' dsea` 'míing`.

⁵ Jo cō' lafa' cajúm`baa' ie` lami` cajúng` Dsea`
 Jmáang` , joba' lana lafa' jaam` dsea` nilí`na' cōo`r` .
 Jo cō' cajíb`tu Dsea` Jmáang` mi` cangf` jo, joba'
 jneaa`aa' cajo nijíb`túu' ie` jo e laco' nilisee`naa'
 cøøng` cōo`r` . <sup>6</sup> Jo nine`baa' guiú` e ie` mi` catáng`
 Dsea` Jmáang` fí` dse` crúu` , cacó`bre lajalé` e ja`
 dseeng` e lami` jmoo`naa' do, jo lajoba' ca`ím` e si`
 fí` qui`ii' e ni`ee`naa' dsee` do. Jo cō' lajob` calí` ,
 joba' lana jo` qui`gui ta` jneaa`aa' jalé` dsee` .
⁷ Dsucō' fa' mi` júung` jaang` dsea` , joba' jo` cuøøng`
 fa' e nijmirøøng`gui 'ñia`r` dsee` .

⁸ Jogui cō' jneaa`aa' lafa' nicajúm`baa' røø` cōo`~
 Dsea` Jmáang` , joba' nitab` dsi`naa' e dseáng`-
 nilisee`baa' cøøng` cōo`r` car` ngongí` jmii` . ⁹ Jo cō'
 cajíb`tu Dsea` Jmáang` mi` cangf` e cajúin` , joba'
 guiáb` nine`naa' e jo` cuøøng`gui fa' e nijúung`tur
 calé` catú` , cō' jo` sea` bí` quiá`- 'mó` fa' e
 niquiú`-gui ta` ír` . <sup>10</sup> Jo cōo` ya`ba' cajúng` Dsea`
 Jmáang` fí` dse` crúu` uii`~ jalé` dsee` qui`ii' , jo
 lajoba' ca`íin` car` ngongí` jmii` e bí` quiá`- jalé`
 e dsee` jo. Jo mi` cangf` jo, cají`tur calé` catú` e
 laco' lana niseeiñ` cøøng` cōo`~ Fidié` car` ngongí`

jmíĩ. ¹¹ Jo lajob jaléng' 'nú' cajo 'né' í óóna' e lafa' nicajúm'ba' uíi' e jo' quiu'gui ta' 'nú' jalé' dsee' quíi'na'. Co' lanagui 'né' í óóna' e seeng'na' cøøng' cõo' Fidié' la'eáang' e nilíng'na' jaang' dsea' cõo' Dsea' Jmáang'.

¹² Jo co' lajob líí, dsea' rú'naa' dsea' quiá' Dsea' Jmáang', joba' fíi'guí 'nú' e ja' cuø'gui fí yaang'na' fa' e dsee' quíi'na' quiá'gui ta' 'nú' e laco' nijmití'na' lajii' e lí óóna' yaang'na'. ¹³ Jo ja' jáang' yaang'na' fí ni' dsee' e laco' nilisea' fí quíi'na' e nijmée'na' jalé' e ja' dseeng' e lí óóna' yaang'na', dsaco' o' lajo e 'né' jmée'na' lana; co' lí' lí' 'né' jmée'na' e nijáang' yaang'na' fí jaguó' Fidié', co' lana nilíng'na' dsea' i lafa' nicajúng' jogui i lafa' nicají'tu calé' catú'. Jo co' lajob nilíng'na', joba' 'né' jmée'na' e nijáang' yaang'na' fí jaguó' Fidié' e laco' dsea' do nijmér' cõo' 'nú' jialco' iĩĩ e nijmée'na' jmang' jalé' e guiá'. ¹⁴ Jo jo' 'né'gui fa' e quiu'gui ta' 'nú' jalé' dsee' quíi'na', co' lana niseeng'na' uíi' e eáang' 'neáang' Fidié' 'nú', jo' jo' seeng'na' fa' e quiu'gui ta' quíi'na' e júu' quiu' ta' e cajme' Moi' do.

Jial laang' dsea' e seeĩĩ' e jo' quiu' ta' dsee' í'

¹⁵ Jo co' lana nisee'naa' uíi' e eáang' 'neáang' Fidié' jneaa'aa' jogui e jo' quiu'gui ta' quíi' e júu' quiu' ta' do, joba' ja' dseeng' fa' e nibeáang'gui dsee' yee'naa'. ¹⁶ Jo guiáb' niĩí' 'nú' e song' nijáang' yaang'na' e nijmée'na' ta' quiá' jaang' dsea', joba' 'né' jmití'ba' jóng jalé' ta' e niquiá' i dsea' do, co' lafa' dsea' si'níim' nilíng'na' quiá' i dsea' i líng' fíi'na' do. Jo lajob líí e la, song' 'nú' jmití'na' lajii' ta' quiu'

dsee- quíi-na', joba' lafa' dsea` i nisijúum- líng'na' jóng, cõ' nisi'naam'ba' cóõ'~ Fidiée~. Jo dsu' song 'nú'gui jmoõ'na' núu'~na' júu^ quiá'- Fidiée~, joba' ni'ím'bre 'nú' jóng e líng'na' dsea` i ja` røøng` dsee- fí' quinir~. ¹⁷ Dsu' lana gui'máam'~ Fidiée~ uii~ quíi-na', cõ' ie~ lami~ jéeng'gui do dsee- quíi-ba' silíi'~ 'nú', jo dsu' lanagui nicajmití'ba' e ngocáng` óõ'na' lajii'~ e júu^ quiá'- Fidiée~ e nica'íng'~na' do. <sup>18</sup> Jo cõ' jo` silíi'~gui 'nú' jalé' dsee- quíi-na' lana, joba' nicajáng'~ yaang~na' e nijmée'na' jmang'~ lajii'~ e guiá'-. ¹⁹ Jo nifá'a e júu^ la cóõ'~ júu^ e fé' doñi' ii' dsea` jmigüi' e laco' ningáng'na' røø' e júu^ la, cõ' fing ja` nijmee~ e lajo, huím'jiu lí' quíi-na' e ningáng'na'. Cõ' 'nú', ie~ lami~ jéeng'gui do, dseáng'~ cajáng'~ yaang~na' e cajmee~na' jmang'~ jalé' e 'lí' e ja` dseeng'; jo dsu' lajob lana cajo' 'né- e nijáng'~ yaang~na' fí' jaguó` Fidiée~ e laco' nijmée'na' jmang'~ lajii'~ e guiá'- e iing~ dsea` do e nijmée'na'.

²⁰ Jo lajee~ e silíi'~ 'nú' jalé' dsee- quíi-na', ja` cajáng'~ yaang~na' fa' e cajmée'na' lajii'~ e iing~ Fidiée~. <sup>21</sup> Jo jii'~ cõõ' e guiá'- cadsé'na' quiá'- jalé' e ja` dseeng` e cajmée'na' ie~ lami~ jéeng'gui do, cõ' lanagui ni'i' líim-ba' cuaiñ~ quiá'- jalé' e jo. Cõ' mi~ jmóõ' dsea` jalé' e jo, jii'~ fí' 'mób- si'. ²² Dsu' lanagui jo` silíi'~gui quíi-na' jalé' dsee-, cõ' lanagui nicajáng'~ yaang~na' fí' jaguó` Fidiée~. Jo cõ' lajob nicajmee~na', joba' lana dseáng'~ jmang'~ lajii'~ e guiá'- e iing~ Fidiée~ nijmoõ'na' jogui e niliseeng'na' cøøng` cóõ'~ dsea` do car` ngongíi' jmi~. <sup>23</sup> Jo lajob líi', dseáng'~ jii'~ 'mó'ba' íng' dsea` mi~ éer` dsee-. Jo dsu' la'eáng' e eáng' 'neáng` Fidiée~ jneaa~aa',

jòba' cacuør' e iáang` dsíir' e nilisee`naa' cøøng`
còo~ Fíi'naa' Dsea` Jmáang` car` ngonghí` jmíi`.

7

Júu` quiu' ta~ quiá'- dsea` sicúng'^ guó`

¹ Jò jaléng` 'nú`, dsea` rú`naa' dsea` quiá'- Dsea` Jmáang~, nicuí`ba' røø` jial lí' jalé` júu` quiu' ta~ quiá'- Fidiée~, jøgui niñí`bi' cajo e e júu` quiu' ta~ do quiu' ta~ dsea` júi~ lajee` e seeng` dsea` fí` jmigüí`b. ² Cò' facò' jaang` dseamí` cacúng'^ guór`, jòba' dseáng'- ja` cuøøng` fa' e nitiúuiñ` ì dseañu' quiá'r- do lajee` e seeiñ` do fí` jmigüí, cò' lajòb fé` e fí` ni` e júu` quiu' ta~ do. Jøgui fíng song cajúng- ì dseañu' do, jòba' ì dseamí` do jo` catíng- fa' e nijmiti~guir laco' fé` e fí` ni~ júu` quiu' ta~ do cuaiñ~ quiá'- dsea` sicúng'^ guó`. ³ Jò song ì dseamí` do 'léer' e güiñ` còo~ dseañu' ì jiéng` lajee` e seem`bi ì dseañu' quiá'r- do, jòba' dseeb` éer` jóng` fí` quini` Fidiée`. Jøgui song cajúng- ì dseañu' quiá'r- do, jòba' jo` catíng- guir fa' e nijmitir~ laco' fé` e fí` ni~ júu` quiu' ta~ do cuaiñ~ quiá'- dsea` ì sicúng'^ guó`. Jòba' ja` dsee- ni'éer- fí` quini` Fidiée` song nicuíñ` guóor` còo~ ì dseañu' ì jiéng` do.

⁴ Jò lajòb lí' còo~ jaléng` 'nú`, dsea` rú`naa' dsea` quiá'- Dsea` Jmáang~, cò' la'eéang` còo~ e cajúng- Dsea` Jmáang- fí` dse` crúu` do, lí' lafa' e cajúm- 'nú' cajo. Jò lana jo` quiu'gui ta~ 'nú' e júu` quiu' ta~ quiá'- Fidiée` do. Jò calí- lajò e laco' nilíng`na' dsea` quiá'- Dsea` Jmáang-. Jò cò' dsea` quiá'- ì dsea` ì cají`tu calé` catú- nilíng`na', jòba' lajüi~ e iing~ Fidiée` nijmoo`na' lana. ⁵ Jò ie~ lamí~ jmití`naa' jalé` e ja` dseeng` e lí` dsíi` ngúu`

táang`naa', e júu^ quiu' ta~ do cali'ling^ ta~ e laco' eáang`gui lî dsi'naa' e nijmó^naa' jalé' e ja`dseeng` do. Jo jalé' e jo dseáng'- jii'~ fi' 'mób- si'. ⁶ Jo dsu' lana jo` quie`gui nifi' qui'-ii' lajii'~ e fé' e júu^ quiu' ta~ do, co' nilíng`naa' lafa' dsea' i sijúum-, co' jo` silí'gui jneaa~aa' jalé' dsee- qui'-ii'. Jo co' lajob nilí', joba' lana fi' 'múb- nitée~naa' e nijmoo~naa' la'eáang` cóo'~ Jmiguí' quiá'- Fidiée~ lajii'~ e iing~ Fidiée~ e nijmó'oo', jo o' la'eáang` cóo'~ e júu^ yáa' quiu' ta~ do.

Lajii'~ dsee- e sea`quíe-

⁷ Jo e laba' iin~n fíî'î 'ná', dsea` rú'naa' dsea` quiá'- Dsea` Jmáang-, e o' dsee- e júu^ quiu' ta~ do. ¡Co' dseáng'- o' lajo! Dsuo' faco' mi~ ja` mí sea` e júu^ quiu' ta~ do, joba' ja` tóo` jmíî caliñi jnea~ jóng e ee~e dsee-. Co' mi~ cajme' jnea~ júu^ e júu^ quiu' ta~ do mi~ fé' lala: "Ja` jmoo" e lî o' jalé' e sea` fi' jmigüí", joba' la'eáang` cóo'~ e júu^ jo caliñi jnea~ e lî dsii- jalé' e sea` fi' jmigüí. <sup>8</sup> Jo la'eáang` cóo'~ e júu^ quiu' ta~ do cali'ling^ ta~ e laco' jnea~ caliñii- e eáam' ee- dsee- fi' jmigüí la uíi' e eáang` lî dsii- jalé' e sea` fi' jo. Dsu' mi~ ja` sea` júu^ quiu' ta~, joba' ja` lí' dsea` e éer` dsee- jóng. <sup>9</sup> Jo ná'gui e ningán'n lajii'~ ta~ huí' quiá'- e júu^ quiu' ta~ do, lín-n e seen- juguiá- júu` røøb. Jo dsu' mi~ cangán'n røø lajii'~ e júu^ jo, joba' eáang`gui casi' fi' quíe- e jóng e iin~n ni'ee~e dsee-, jogui e jii'~ 'mób- nisijée' quíe- e uíi' e jmóo'o jalé' e jo. <sup>10</sup> Jo lajob calí-, co' e júu^ quiu' ta~ do e lamí lín-n e sí'í' e nijmicóo'~ jnea~ e laco' jial niliseen- juguiá- júu^ røø, dsu' ja` calí- lajo, co' ca'léeb' quíe- e lafa' cajúm~baa uíi' jalé' dsee- e ca'ee~e do. ¹¹ Dsuo'

la'eáang' cóo~ e júu^ quiu' ta~ do cali'ling^ ta~ e laco' jnea~ caliñii~ e jmigóob` jalé' dsee~, co' dseáng'- jii' fi' 'mób- si'.

12 Jōba' fii~i 'ná', dsea` rú'naa', e güeam'^ jalé' e júu^ quiu' ta~ do, jōgui lajob líí cajo laco~ e júu^ ta~ huí' do, jōgui røøb` quiu' ta~ quiá'- dsea~, jōgui guiá~bi cajo. 13 Co' e laba' líí e lí^ laco' calilí e dseáng'- lajam'^ba' líí dsee- jalé' dsee- quié-e. Jo e dsee- quié-e do cajmeáng' ta~ e júu^ ta~ huí' quiá'- Fidié~ do e laco' casíng' jnea~ fi' 'mó-. Jo lajoba' la'eáang' cóo~ e júu^ ta~ huí' do caja' júu^ e dseáng'- lajam'^ba' 'lí^ jalé' dsee- quiá'- dsea`.

14 Jo nine~baa' røø e Fidié~bing' cacuø' e júu^ quiu' ta~ do, jo dsu' jnea~gui lín'n jii' dsea` jmigülb`, jōgui jaang' i jmiti~ lajii' ta~ quiu' dsee- quiá'- . 15 Jo jii' 'ñiá'a ja` ngán'n ee` jalé' e jmóo'o, dsuco' ja` jmóo'o jalé' e iin~n 'ñiá'a, co' jalé' e 'ní' máam'baa, e jōba' jmóo'o. 16 Jōgui song jmóo'o jalé' e ja` iin~n jmee~e do, jōba' cóo~ e jo cuøø~ lí e eáam' guiá~ e júu^ quiu' ta~ do. 17 Jo lajob líí, dsuco' o' 'ñiá'a dsea` jmóo` jalé' e ja` dseeng` do, dsuco' dsee- quié~baa e quiu' ta~ e jmóo'o jalé' e jo. 18 Co' nicuíim` 'ñiá'a e dsea` dsee- dsea` quib' lín'n, jōba' jii' co~ e guiá~ lí'i jmee- nañí fa' eáam' iin~n e nijmee~e jalé' e guiá~, lifa' dseáng'- ja` lí'i e nijmee~e jalé' e jo. 19 Dsu' ja` jmóo'o jalé' e guiá~ e iin~n jmee~e, co' jmang'- jalé' e ga` e ja` iin~n jmee~baa, dseáng'- e jōba' jmóo'o. 20 Jo song jmóo'o jalé' e ja` iin~n jmee~e do, jōba' o' 'ñiá'a dsea` jmóo` jalé' e jo, dsuco' dsee- quié~baa quiu' ta~ jnea~ e jmóo'o jalé' e lajo.

21 Jōba' nicalilí^i e nañí fa' iim~baa jmee~e jalé'

e guiá⁻, dsu' j mang'⁻ jalé⁻ e ga'ba' lí'i jmóo'o.
 22 Dsuo' eáam' iin~n e nijmitii^ jalé⁻ júu^ quiu' ta~
 e cajme' Moi'; 23 lifa' e dsee⁻ quié⁻ e do eáam' quiu'
 ta~ jnea~ jogui eáam' silíi' jnea~ cajo, co' 'ní' níim⁻
 rúng' cõo'~ lajii'~ e í dsii⁻ e iin~n nijmee~e.

24 jE ngi~ fiib^ jnea~! ¿I~ i nileáng⁻ jnea~ jee~ jalé⁻
 dsee⁻ quié⁻ e e laco' ja' nijúun~n uíi'~ e jo? 25 Jo
 dsu' jnea~ í dsii⁻ e nijmitii⁻ e júu^ quiu' ta~ do, dsu'
 jnea~, dsea` dsee⁻ dsea` quib' lín'n, joba' ja' lí'i
 nijmee~e lajo, co' dsee⁻ quié⁻ baa quié' nifi' quié⁻ e.
 Jo lajob hí', lifa' gui'máang'⁻ Fidiéé' e nicaleáaiñ`
 jnea~ jee~ jalé⁻ e jo la'eáang' cõo'~ Fíi'naa' Dsea`
 Jmáang⁻.

8

*Jial seeng` dsea` e Jmiguí` quiá'- Fidiéé' quié' nifi`
 quiá'r-*

1 Joba' fiigui' 'ná', dsea` rú'naa' dsea` quiá'-
 Dsea` Jmáang⁻, e lajaléng'⁻ jneaa~aa', dsea` líi'naa'
 dsea` i seeng` cõong` cõo'~ dsea` do, jo' qui'~ jmii~
 fa' e cuo'⁻gui dsea` dsee⁻ jneaa~aa'. 2 Jo lajob
 nilíi'naa', co' e bí' 'gõng' quiá'- Jmiguí` quiá'-
 Fidiéé' cõo'~ e cuo' e see~naa' cõong` cõo'~ Dsea`
 Jmáang⁻, e joba' e nicaleáang` jneaa~aa' jee~ bí'
 quiá'- dsee⁻ jogui jee~ bí' quiá'- 'mó' cajo. 3 Jo
 e júu^ quiu' ta~ do ja` caquii'~ jmii~ fa' e caleáang`
 jneaa~aa' jee~ bí' quiá'- dsee⁻ qui'ii'. Co' e júu^ jo
 ja` sea' bí' quiá'- fa' e cajmée` lajo uíi'~ e quiu' ta~
 quiá'- dsea` i línng' dsea` dsee⁻ dsea` qui'. Jo dsu'
 lana Fidiéé' nicajmée`bre jalé⁻ e ja' caquii'~ jmii~
 cajmée` e júu^ do. Co' nicasiíñ` i Jóor' camíng'~ do
 e líiñ' do jaang` dsea` jmigüi' i sea` ngúu' táang` la

jneaa~aa'. Jo cajmée` Fidiée` lajo e laco' cajáin' i Jóor` do e cajúin' do fí dse` crúu^, jo lajoba' ca'liin` congua' e bí quíá'- jalé` dsee- quíá'- dsea` jmigüí. 4 Jo cajmée` Fidiée` lajo e laco' jneaa~aa' quíá'- naa' jmí~ e nijmití^naa' laco' catíng- e júu^ quíu' ta~ do. Co' jo` see- naa' fí jmigüí la e jmoo- guí jalé' e lî dsí' ngúu' táang`naa', dsu' lana nisee- naa' e nijmoo- naa' lî^ laco' la iing~ Jmiguí quíá'- Fidiée` e nijmó^naa'.

5 Jo jaléng' dsea` i seeng` e guing~ dsír' lajii~ e lî dsí' ngúu' táain' lico' seein` e jmitir~ dseáng'- lajii~ e job dseáng'- . Jo dsu' jaléng'gui dsea` i seeng` lî^ laco' la iing~ Jmiguí quíá'- Fidiée` e seein`, joba' dseáng'- jii~ e iing~ e Jmiguí do guing~ dsír' e jmóor'. 6 Jo dseáng'- jii~ fí' mób- dseáng'- si' quíá'- jaléng' dsea` i jmóo` lajii~ e lî dsí' ngúu' táain'. Jo dsu' jaléng'gui i jmóo` lajii~ lî^ laco' la iing~ Jmiguí quíá'- Fidiée`, joba' jaléng' í juguiá- júu^ røøb` niliseein` lata` cóo~ Fidiée`. 7 Jo jaléng' dsea` i guing~ dsí' e iin~ jmér- lajii~ e lî dsí' ngúu' táain', joba' i dsea` í 'ní' níim- bre Fidiée`, dsuco' ja` iin~ o'gui quí'r~ jmí~ fa' e nijmér- náu'r~ lajii~ júu^ quíu' ta` quíá'- dsea` do. 8 Co' jaléng' dsea` i jmiti~ lajii~ ta` quíu' e lî dsír' yaain~ ja` quí'r~ jmí~ fa' e nilí'íang` dsí' Fidiée` cóo'r~.

9 Jo dsu' 'nú'gui, dsea` nilíng`na' dsea` quíá'- Dsea` Jmáang-, jo` seeng`na' fa' e jmití^gui' lajii~ e lî óó'na' yaang~na', co' lana niseeng`na' e nijmoo`na' lajii~ e iing~ Jmiguí quíá'- Fidiée` e nijmée`na'. Jo lí' lajo, co' seeng` Jmiguí quíá'- Fidiée` cóo~ 'nú'. Jo i dsea` i seeng` e ja` seeng` Jmiguí quíá'- Dsea` Jmáang- cóo'r~, joba' i dsea` í ja` líin' dsea` quíá'-

dsea` do jóng. <sup>10</sup> Jo ja` ee` lí' e nisi'líng` e ni'líng`
ngúu' táang`na' mi` nití` í' e nijúung`na' uíi'~ e
líng`na' dsea` dsee` dsea` qui', dsucó' seem` Dsea`
Jmáang` cóo'~ 'nú', jogui seem` jmiguí` quií`na'
cajo. Jo lí' lajo uíi'~ e nica'ím` Fidiéé` 'nú' e
ni'líng`na' dsea` i ja` røøng` dsee` fi` quinir`. ¹¹ Jo
la'eáang' cóo'~ Jmiguí` quiáb'~ Fidiéé` cajméer` e
cají'tu Jesús mi` cangí` e cajúíñ`. Jo e Jmiguí`
job cajo seeng` cóo'~ 'nú' lana, joba' ñiab' Fidiéé`
nijmér` e nijí'tu 'nú' calé' catú` mi` nití` í' lajo.
Jo nijmér` lajo cóo'~ 'nú' la'eáang' cóo'~ Jmiguí`
quíá'r` e seeng` cóo'~na' lana.

¹² Jo lajob lí', dsea` rú'naa' dsea` quiá'~ Dsea`
Jmáang`, dseáng'~ lajam'`ba' 'né` e see`naa' e
jmoo`naa' lajíi'~ e iing` Jmiguí` quiá'~ Fidiéé`
e nijmó'oo', jo dseáng'~ ja` catíng`naa' e ni-
jmó'guí' lajíi'~ e lí` dsi'naa' yee`naa'. ¹³ Jo dsu'
song mí' 'noo`bi' seeng` 'nú' e jmoo`na' lajíi'~ e
lí' óo'na' yaang`na', joba' dseáng'~ conguiab' jóng
ni'náng`na' cóo'~ Fidiéé`. Jogui dsu' song la'eáang'
cóo'~ Jmiguí` quiá'~ Fidiéé` niquiung'`na' conguiá'
e jmoo`na' jalé' e jo, joba' latab` niliseeng`na' cóo'~
Fidiéé` jóng.

¹⁴ Jo jaléng` dsea` i seeng` e Jmiguí` quiá'~
Fidiéé` quié` nifi' quiá'r`, joba' í'bing' dseáng'~
i líng' jóo' Fidiéé`. <sup>15</sup> Dsucó' Fidiéé` nicacuø'r'
'nú' Jmiguí` quiá'r` e laco' ni'uíng`na' jóor' jo
o' laco' e nisi'líi'~tu 'nú' cóo'~ jalé' e 'gó'na' con-
tøøng`. Dsucó' la'eáang' cóo'~ e Jmiguí` quiá'~
Fidiéé` do see`naa' e cuøøng` lí' sií`naa' cóo'r`
jogui e síi'~naa'r lala: "¡Tea~!" ¹⁶ Jo e Jmiguí`
quíá'~ Fidiéé` do røøb` síng` cóo'~ jmiguí` qui'`ii'

e laco' nita~ dsi'naa' e dseáng'- já'-ba' e nilí'naa' jóo' Fidiée'. 17 Jo uí'~ e dseáng'- nilí'naa' jóo' Fidiée', joba' ni'íim'~baa' jalé' e catí'naa' e si'í nicuø'r~ jaléng' jóo' lí' laco' jíí'~ júu^ e nicacuø' lami~ jéeng'gui. Jo jalé' e jo conrøøb` qui'~ii' cóo'~ Dsea` Jmáang~ song dseáng'- lajang' ni'íing'naa' jalé' iihuí' uí'~ e lí'naa' dsea` quiá'r~. Jo song nijmé^naa' lajo, joba' conrøøb` nilisee~naa' cóo'r~ fí' lí' niing~ 'gøiñ' mi~ nití' í' lajo.

Eáam' jlo'^ jalé' e niñíng'na' quiá'- Fidiée'

18 Jo fí'~guí' 'nú', dsea` rú'naa' dsea` quiá'- Dsea` Jmáang~, dseáng'- nitab~ dsii~ e lajalé' iihuí' e dsingíng'naa' lajee~ lana fí' jmigüí' la ja' ee' tí' song nicøøng'naa' cóo'~ mi~ tí' lí' nilisee~naa' cøøng` cóo'~ Fidiée' fí' ñíí' quiá'r~. 19 Jo lajalé' e cajmée` Fidiée' dseáng'- eáam' nisijeeng' e jmí' e nijmijnéeng` Fidiée' jaléng' dsea` quiá'r~ í' líng' jóo'r'. 20-21 Jo ni'íim~ lajalé' e sea' fí' jmigüí', co' jmang'- e cuøøng` ni'íim~ba' sea`. Jo lí' lajo dsu' ofa' e lajo iing~ e lí', co' lí' lajo uí'~ e lajo cali'íing~ Fidiée'b'. Jo ja' ee' lí' lí' lajo, co' nitab~ dsí' e jmang'- jalé' e 'mí' e jlo'^ niing~ nilisea' ie~ jo lí' laco'gui nilíng~ jaléng' dsea` quiá'- Dsea` Jmáang~. 22 Jo guiáb~ nine~ee' e cartí' lanab lajalé' e cajmée' Fidiée' e sea' fí' jmigüí' eáam' quie' iihuí' jogui dsíng'- seáang` dsí' cajo dsu' uí'~ e nisijeeng' e nileáng' jee~ jalé' iihuí' lí' laco' lí' cóo'~ jaang` dseamí' í' tí' lí' niliseeng' jiuung~ quiá'- 23 Jogui o' jíí'~ e sea' fí' jmigüí' dsingíng~ lajo, co' lajob dsingíng~ jneaa~aa' cajo, dsea` nicangíng'naa' Jmigüí' quiá'- Fidiée' jéeng'gui e laco' cuø' lí' quiá'- jalé' e niñíng'naa' cøøng'gui. Jo dseáng'- eáam'

nisijeeng`naa' ie~ jmi~ mi~ dseáng'- ni'ng' Fidié~
 jneaa`aa' e lí'naa' dseáng'- jóor'. Jo ie~ jo nileáin-
 jneaa`aa' conguaí, co' nijmisím-bre jialco' lí'
 ngúu' táang`naa'. <sup>24</sup> Jo co' nicalaam`baa' jee~ jalé`
 dsee- quí-ii', joba' nitab~ dsí'naa' e ni'ím'`baa'
 lajii~ e nisijeeng`naa' do e catí-`naa' quíá'- Fidié~.
 Jo song nijøø`baa' lajii~ e nisijeeng`naa' do, joba'
 jo` ee` ta`gui jóng e sijeeng`guí' e jo. Co' doñí` ee`
 e niní` dsea, jo` 'né-gui fa' e nijéng-guir e ni'íñ' e
 jo. ²⁵ Jo co' ja` mí` jøø-guí' lajii~ e nisijeeng`naa' e
 ni'íng'`naa' quíá'- Fidié~ do, joba' 'né- e dseáng'-
 ja` nilitúng- dsí'naa' e sijeeng`naa' e jo.

²⁶ Jogui e Jmiguí` quíá'- Fidié~ e nicangúng-`naa'
 do, e joba' e jmicóo'~ jneaa`aa' uíi~ e ja` quíi'`naa'
 jmi~ jmé'naa' yee`naa'. Co' faco' mi~ ii`naa'
 sñng`naa' cóo'~ Fidié~, ja` quíi'`naa' jmi~ jmé'naa'
 laco' sí'í'. Joba' e Jmiguí` quíá'- Fidié~ e seeng`
 cóo'~ jneaa`aa' do, e joba' e mí` uíi~ quí-ii' laco'
 sí'í' fí` quini` Fidié~. Jo jmóo` lajo dseáng'- e jii~
 ja` sea` júu` jial nifé' e mí` uíi~ quí-ii' e Jmiguí` do.
²⁷ Jo Fidié~bing' dseáng'- i niñi' jialco' jii~ í` dsí'
 lajaang` lajaang` dsea, jogui niñi`bre guíá- cajo e~
 jmi'ee` mí` e Jmiguí` quíá'r- do. Co' e Jmiguí` do mí'
 jmi'ee` uii~ quíá'- lajaléng'` dsea quíá'- Fidié~ lí`
 jialco' la iing` dsea` do 'ñia'r' e nilí'.

Dseáng'- lí`baa' jee~ jalé' iihuí'

²⁸ Jo guíab-`nine`naa' e lajaléb' e dsingí-`naa'
 fí` jmiguí` la, jmóo` Fidié~ lajo e laco' ni'uíng-
 guíá- quí-`naa', dsea` lí'naa' dsea` quíá'r- i 'neáng`
 ír'. Co' dsea` do nicaguíñ'` jaléng'` jneaa`aa' e laco'
 nijmó-`naa' jialco' iñ~ 'ñia'r' e ni'uíng-. ²⁹ Jo lajii~
 latí` mi~ uíing~ niñi' Fidié~ i` jaléng' i` nilíng-

dsea` quiá'r-. Jo lajii~ latí ie~ jo cajo cali'iiñ~ e lajaléng' í ni'uiiñ~ dseáng'- laco' líng' í Jóor' Dsea` Jmáang- do, jo lajoba' í Jóor' camíng'~ do ni'uiiñ- jaang` í niing-gui jee~ lajaléng' í rúiiñ" do. <sup>30</sup> Jo jaléng' dsea` í nisi'íng^ quiá'- Fidiée~ jii~ latí mi~ uiiing~ do, nicató'-bre jaléng' í e laco' ni'uiiñ'- do dsea` quiá'r-. Jo jaléng' dsea` í nicató'r- do nica'íng'neiñ' e nilíiñ' dsea` í ja` røøiñ' dsee- fí quinir~. Jogui jaléng' í nicangíiñ' quiá'- dsea` do e nicuøøng` e niliseeiñ` cóo' dsea` do fí ñiff- quiá'r- fí lí~ niing- 'gøiñ'.

³¹ Jo có' lajob líí, joba' ¿e~ cuøøng` lí fé'gui jóng? Jo có' Fidiée~bing' í sing' uii~ quí-ii', joba' jii~ jaang` jo` ii` quíi~gui jmi~ nijme'^ guiáa' jneaa~aa'. ³² Jo Fidiée~ ja` ca'áaiñ` í', có' cacuøøm`bre í Jóor' Dsea` Jmáang- do e laco' cajáiiñ' e cajúiiñ'- do fí dse' crúu^ uii~ quí-ii', dsea` líí'naa' dsea` quiá'r-. Jo có' lajob cajméer, joba' lana cuøøng` lí fe'ee' e nicuø'-bre cajo e iáang` dsír' lajalé' e 'né'naa'. ³³ Jo jaléng' jneaa~aa', dsea` í nicaguíng' Fidiée~, jii~ jaang` cuøøng` lí cuø'-gui jneaa~aa' dsee- fí quinir~. Có' 'ñiab' Fidiée~ dsea` nica'íñ' jneaa~aa' e laco' lana nilí'naa' dsea` í ja` røøng` dsee- fí quinir~. <sup>34</sup> Jo uii~ e nilí'naa' lajo, joba' jo` ii` quíi~gui jmi~ fa' í nijmi'náng'gui jneaa~aa' cóo' Fidiée~. Có' Dsea` Jmáam-bing' í cajúng- fí dse' crúu^ uii~ dsee- quí-ii', jogui dsea` íb` cajo í cají'tu calé' catú- mi~ cangí jo; jo dsu' lana dob niguiiñ' fí ñiff- lí' lí dsée' laco' guiiing~ Tiquiá'r^ Fidiée~ e mir' uii~ quí-ii', dsea` líí'naa' dsea` quiá'r-. ³⁵ Joba' lana dseáng'- nitab~ dsí'naa' e jii~ jaang` o'gui jii~ cóo` cuøøng` lí jníng- quí-ii' e 'neáang` Dsea` Jmáang-

jneaa~aa' nañí' fa' e íng'~naa' iihuí' osi e huíng' dsijéé' quí'~ii' é, osi e jmáng'~ dsea`jneaa~aa' ga`dsu' uí'~ e lí'naa' dsea`quíá'~ Dsea`Jmáang~ é, osi e ja`'ga' lí' sea` e quiee~naa' é, osi e nijngám'~bi dsea`jneaa~aa' é. Jo lajalé' e na jí'~ coo`cuøøng` lí`jníng~ e 'neáang` Dsea`Jmáang~ jneaa~aa'. ³⁶ Jo dseáng'~ lajob lí' lí'^ laco' fé' fí' ní' jì' quiá'~ Fidiée' lí' fé' lala:

Jo uí'~ e lí'naa' dsea`quí'~

joba' contøøm~ dseáng'~ see~naa',

co' gab`jmáng'~ dsea`jneaa~aa'

lí'^ laco' la dsingúng~ jaang` jo'se' i tí' lí' ni-jngáng'~ dsea`.

Jo lanab fé' júu^ quiá'~ Fidiée'.

³⁷ Jo lajalé' e dsingú'~naa' lajee' see~naa' fí' jmígüî' la ja`jmóo` guíáá' jneaa~aa', co' Dsea`Jmáam~bing' i jmicóo'~ jneaa~aa' uí'~ e eáang' 'neáaiñ` jneaa~aa'. ³⁸⁻³⁹ Joba' fí'~i 'nú', dsea`rú'naa', e dseáng'~ lajam'^ nita~ dsii~ e jí'~ coo`quí'~ jmíi~ e nijmi'náng`jneaa~aa' e eáang' 'neáang` Fidiée' jneaa~aa'; co' ja`quí'~ jmíi~ jmé~ lajo 'mó~, o'gui jalé' e dsingúng~naa' lajee' see~naa', o'gui jaléng'~ ángeles quiá'~ Fidiée', o'gui jalé' guí' e í' fí' guíá'^ güî, o'gui jalé' e dsingú'~naa' lajee' lana osi lí' dsé^gui é, o'gui jalé' e sea` fí' yá'^ jmígüî, o'gui jalé' e sea` fí' nú'~ uø~, o'gui lí'^ doñí' ee' e cajmée' Fidiée' e sea` fí' jmígüí'. Co' jí'~ coo` ja`cuøøng` fa' e nijmé~ e ni'náng'naa' e eáang' 'neáang` Fidiée' jneaa~aa'. Jo e jo nicajmítar~ dsí'naa' la'eáang' cóo'~ Fí'naa' Dsea`Jmáang~.

Mi~ caguíng' Fidiée' dsea` Israel e ni'uíñ' dsea` quiá'r-

¹ Jo fii~guúí 'nú', dsea` rú'naa', e dseáng'- júu` jáb'- fá'- jnea~ la, co' dsea` quiá'- Dsea` Jmáam- lín'n. Jogui e Jmiguí` quiá'- Fidiée' e quie' nifi' quiá'- jalé' e í' dsii-, e joba' tí' ni~ e dseáng'- ja` fá'-baa júu` ta~ júu`. ² Jo dseáng'- eám' lijiuung~ dsii- jogui dseáng'- contøng- e cu' dsii- jaléng' dsea` góo' dsea` Israel. ³ Co' jnea~ j'gui cartí' iin~n e si'lin'^n fí' quini' Fidiée' e laco' si'naan- cóo'- Dsea` Jmáang- e faco' lajogui e nilí' i e nijmicóo'-o jaléng' i dsea` góo' do e laco' ja` ni'íñ' iihuú' uí' jalé' dsee- quiá'r-. <sup>4</sup> Jo dsea` siju' dsea` Israel líng' jaléng' í' lí' laco'gui la líng' jnea~ cajo. Jo Fidiée'bing' i nicaguíng' jaléng' jnea'^ e laco' nica'uíng-naa' dseáng'- jóor'. Jo contøng- caliséng' Fidiée' fí' jee~ jaléng' dsea` áang' quí' ii' e jmijnéiñ' jial tí' jlo' lúíñ' cóo'~ jalé' e quiá'r~ jmii~ jmóor'. Jogui cajmirør' júu` cóo'~ jaléng' i dsea` í, jogui cacuø'bir cajo júu` quiá' ta~ quiá'r-. Jogui cajím'-bir jial 'né- e nijmiféiñ' do í' laco' catíng-, jogui cajím'-bir cajo ie~ jo e nicuø'-breiñ' do lajee' ngóo'guijia jalé' e catíñ- lí' laco' júu` e nicacuø'reiñ' lami~ jéeng'gui. ⁵ Jo jaléng' i dsea` í, dsea' siju' 'líi' dsea` cóong'~ quie'-baa lúíñ'. Jo Dsea` Jmáang- fí' jee~ job cagü'íir' cajo ie~ lami~ cajar- fí' jmigüí' la e lúíñ' jaang' dsea` jmigüí'. Jogui Dsea` Jmáang- Fidiéeb' lúíñ' cajo i quie' nifi' quiá'- lajalé' e sea' fí' la'úng- fí' jmigüí'. Jo co' lajob lúíñ', joba' contøm- 'né- e nijmiféng'naa're. Jo lajob 'né- lí.

⁶ Dsu' ofa' caje' e ja` cajmiti~ Fidiée' lajúi' júu` quiá'r- e cacuø'r' dsea` Israel; co' cajmiti~bre jalé'

e júu^ jo, lifa' e ja` lajüing` dsea` siju` dsea` Israel dseáng'- já'- líiñ' dsea` quiá'- Fidiée`. 7 Jøgui o' lajüing` dsea` siju` 'lii~ yúu~ Abraham líiñ' dseáng'- joo' dsea` do, dsuco' lamí~ jéeng'gui lalab casí'- Fidiée` i 'lii~ yúu~ Abraham do: “Jaléng` dsea` i dseáng'- já'- i nilíng- siju`^ niliseeiñ` la'eáang` cóo` joo` i sii` Isáa’.” 8 Jø uí!~ e júu^ na, joba' lana cuøøng` fe`ee' e o' lajaléng` dsea` siju` 'lii~ yúu~ Abraham dseáng'- já'- líiñ' joo' Fidiée`, co' dseáng'- o' lajo. Dsuco' lajii~ dsea` i seeng` i já'- líng` lajii~ júu^ e cacuo' Fidiée` i 'lii~ yúu~ Abraham do lamí~ jéeng'gui, lajii~ íbing' i dseáng'- já'- líng` joo' Fidiée`. 9 Dsuco' e lab júu^ e cacuo' Fidiée` i 'lii~ yúu~ Abraham do lamí~ casí'r- lala: “Coo` lajee` lana, lajee` jii` ni'í, nigáa'túu, jo i dseamí quií'- i sii` Sara niliseeng` jaang` yuu` siñuu` quiá'r-.”

10 Dsu' o' jii~ e jo, co' lajob cajméer` cajo cóo` i dseamí i sii` Rebeca do i caliséng` jiuung~ suung~ quiá'- . Jo i tiquiá'^ i jiuung~ í, íb` i líng` 'lii~ yúu~ quií'-ii' i sii` Isáa'. 11-13 Jø ná'-gui e niliseeng` i jiuung~ dsea` suung~ do, lajee` e ná'-gui e ja` mí cajméeiñ` do jii~ coo` e guiá- osi e ja` dseeng` é, jo lajii~ latí` ie~ job cajíng'- Fidiée` lala e casí'r- i Rebeca do: “I jiuung~ dsea` suung~ i niliseeng` quií'- nifí, íbing' i nijmé- ta~ quiá'- i jiuung~ i niliseeng` cøøng`guijia do.” Jø røøb` cøøng` e júu^ na lí'^ laco' la fé' Fidiée` fí` ni~ jì` quiá'r- lí` fé' lala: “Jø eáang` cajmi'neáang` jnea~ i Jacóo^ do, dsu' ja` cajméee` lajo cóo` i Esaú do.” Jø cóo` e júu^ na jmita~ dsi'naa' e 'ñiab' Fidiée` sea` fí` quiá'r- e niguiñ` dsea` i iñ~ i ni'uíng- dsea` quiá'r- lí'^ laco' iñ~ e nijméiñ'- do, jo ja` e líí` su nicajméer` e guiá-

osi e ja` mí cajméer` lajo é.

14 Jo uíi~ jalé` e na ja` cuøøng` lí fe`ee' fa' e Fidiée` ja` ñr` í` røø` laco' catíng~ , jco' dseáng`- o' lajo! 15 Co' lalab cajíng`- Fidiée` ie~ malí~gui do, ie~ lamí~ casí'r~ Moi~ lala: “Guiúm~baa nijmee~e cóo'~ lajaléng` dsea` i iin~n nijmee~e cóo'~ lajo, jogui nilíb` fi` lín~n cajo cóo'~ jaléng` i iin~n i nijmee~e cóo'~ lajo.” 16 Jo lajob líí, co' 'ñiab` Fidiée` i fi` líng` dsea` lí` jialco' iin~ e nijmér~ cóo'~ lajaang` lajaang` dsea`. Co' ja` jmóor` jialco' iing~ dsea` o'gui jialco' bí cuø' yaang~ dsea` cajo. 17 Jo lanab líí e júu` na lí` laco' la fé' fi` ní` jì` quiá'- Fidiée` lí` sí'r` i dseata~ dsea` féng' quiá'- Egipto ie~ malí~gui do, ie~ lamí~ cajíñ'- lala: “Cacuøø`-ø` 'nu` e lín' dseata~ dsea` féng' e laco' nilíñí' dsea` fí' la'úng` fí' jmígüí` jial tíí e 'gøng' jnea~, jogui e nilíñí' dsea` cajo e jíí'~ jneab~ lín`n Fidiée` quiá'- lajaléng` dsea` i seeng` fí' jmígüí`.” 18 Jo lajob líí, co' Fidiée` fi` lím~bre jaléng` dsea` i iin~ nijmér~ cóo'~ lajo, jogui jmóo`bir cajo e ue` dsíí` jaléng` i dsea` i ja` iing~ ninú` júu` quiá'r`.

19 Jo uíi~ e júu` na, joba' cuøøm` sea` lí` jmingíi` 'nu` jnea~ lala: “¿Jialí' cuø' Fidiée` jneaa~aa' dsee~ cóo'~ jalé` dsee~ e ee~naa'? Co' jíí'~ jaang` cuøøng` lí` jníng` jalé` e iing~ dsea` do e nijmér~.” 20 Jo dsu' jnea~ fíi`-i 'nu`, dsea` lín' jíí'~ dsea` jmígüí`, e ja` sea` fí' quiá'- fa' e nífi` Fidiée` e~ uing~ sea` quiá'- jalé` e jmóor`. Cofa' coo` tu' ja` fí' sea` quiá'- fa' e nísi` i dsea` i cajmée` do: “¿Jialí' cajmeaan'- jnea~ lala?” 21 Co' i dsea` i jmóo` tu' do seab` fí' quiá'r` e nijmér~ doñí' ee` iin~ cóo'~ e guóo' e jmáíñ' ta` do. Co' cóo'~ e guóo' job cuøøng` lí` jmér~ coo` tu'

e nijmeáiñ' ta~ jíi' mĩ~ jmĩ~ niing- osi e nijmér-
cōo'gui e nijmeáiñ' ta~ lacoō' jmĩ~ lacoō' jmĩ~ é.

22 Jo Fidiée' cali'iiñ~ e nijmijnéeiñ' jial tíi' 'gøiñ'
jogui jial e nicuø'r- iihuí' jaléng' dsea` uíi'~ quiá'-
jalé' dsee- quiáiñ'-; jo dsu' ja` mí' cajméer' lajo uíi'~
e eáang' jmóor' té'r' e féng' dsír' cōo'~ jaléng' i dsea`
i catíng- ni'íng' e iihuí' jo jogui i catíng- ni'íng-
conguia' fí lí' lí'~. 23 Jo Fidiée' iñ~ e jmili~bre cajo
cōo'~ jneaa~aa' jial tíi' jlo'~ niing- 'gøiñ' cōo'~ jalé'
e quí'r~ jmĩ~ jmóor', cō' cali' fí' líiñ~ jneaa~aa',
joba' latí' mĩ~ uiim~ caguiéeiñ' jneaa~aa' guiá'- e
laco' nilisee~naa' cōo'r~ fí' lí' niing- 'gøiñ'. 24 Jo
nicatø'- Fidiée' jneaa~aa', dsea` i eáang' 'neáiñ', e
laco' nica'uíng~naa' dsea` quiá'r~, jo ja` ee' lí' si
lí'naa' dsea` Israel osi ja` lí'naa' lajo é. 25 Jo lajob
lí' lí'~ laco' la fé' Fidiée' fí' ni~ jì' e cajme' Oseas ie~
malĩ~gui do ie~ lami~ café' Fidiée' lala:

Jaléng' dsea` i ja` mí' calíng' dsea` quié'-e,
dsu' lana nifíi'ire e dsea` quié'-baa nilíiñ';
jogui jaléng' dsea` i ja` mí' cajmi'neáan`n lami~
jéeng'gui,
dsu' lanagui nijmi'neáam`baa jaléng' í'.

26 Jo fí' ni~ e jì' job cajo fé'gui Fidiée' lala:
Cartí' lana ja` líng'na' dsea` quié'-e,
jo dsu' lanagui jóo'baa nilíng'na' quié'- jnea~,
dsea` lín'n Fidiée' i seeng' car`ngongí' jmĩ~.
Jo lanab lí' júu^ quiá'- Fidiée' e cajme' Oseas.

27 Jo lalab fé' Saíi^ fí' ni~ jì' quiá'- Fidiée' cuaiñ~
quiá'- jaléng' dsea` Israel:

Nañí' fa' jialgui la fíng' jaléng' dsea` Israel
lí' laco'gui la jmigui' tóo'~ e née' fí' 'ni'~ jmĩñí'^,

jo dsu' jíí'~ tú'~ 'ní' mím'~bing' i nilí' nileáng' jee~
jalé' iihu' e nijaquíéeng'.

28 Co' jo' huøø' nidsé' gui e dseáng'~ nijmiti~ Fidié'~
laco' sí'í' e 'goo' e nica'íir' lami~ jéeng'gui
quíá'~ lajaang' lajaang' dsea' jmigüí'.

29 Jo lalab café'gui Saí' ie' malí' gui do cajo:
Jo faco' Fidié' i quí'~ jmí'~ jmé' doñí' ee'
ja' caseáaiñ' tú'~ 'ní' m'ing'~ dsea' siju'naa',
dsea' Israel,
joba' dseáng'~ conguiab' nica'íiñ'~ jnea'^ jóng
lí'^ laco'gui cajméer' cóo'~ jaléng' dsea' i
caliséng' fí' Sodoma cóo'~ gui fí' Gomorra.
Jo lanab fé' Saí' fí' ni~ jì' quiá'~ Fidié' e cajme'r'
ie' malí'~ gui do.

Catím' dsea' Israel júu^ quiá'~ Dsea' Jmáng' cajo

30 Jo uí'~ quiá'~ jalé' e júu' na, joba' nicuøøng' lí'
fe' ee' lana e nica'ím' Fidié'~ jaléng' dsea' i ja' líng'
dsea' Israel e niliñ' do dsea' i ja' røøng' dsee' fí'
quinir' dsu' uí'~ e já'~ calí'ñ'~ do júu^ quiá'~ dsea'
do, nañí' fa' ja' cajméeiñ' do quijí' jial e ni'ing'
Fidié'~ ír'. 31 Jo dsu' jaléng' dsea' i líng' dsea'
Israel i eáng' cuø' bí' yaang' e jmitir' la'uiing'
jalé' júu^ quiu' ta' e laco' ni'ing' Fidié'~ ír' e líiñ'
dsea' i ja' røøng' dsee' fí' quinir', jo dsu' ja' calí'r'
lajo. 32 Jo dsu' ja' calí'r' lajo uí'~ e cacuø' bí'
yaañ' e jmitir' laco' catíng' e júu^ quiu' ta' do e
laco' lajo ni'ing' Fidié'~ ír' e líiñ' dsea' i ja' røøng'
dsee' fí' quinir'. Jo co' lajob cajmée' dsea' Israel,
joba' cangongím'~bre e caquiuiñ'^ cóo'~ e cuu' e
quiung' dsea'. 33 Co' lalab fé' fí' ni~ jì' quiá'~ Fidié'~
lí' fé' dsea' do lala cuaiñ'~ quiá'~ Dsea' Jmáng':
Niquiee' e cóo'~ cuu' fí' Sión,

jō cóo'~ e cuu~ jō seem` dsea` ì niquiung'~.
 Jō dsu' jaléng' dsea` ì já'~ líng` júu^ quiá'~ Fí'naa'
 Dsea` Jmáang~,
 jōba' ja` niligøøiñ` cóo'~ e jō,
 cō' Dsea` Jmáam~bing' líng' lafa' e cuu~ do.

10

¹ Dsea` rú'naa' dsea` quiá'~ Dsea` Jmáang~, e labá' iin~n car` ngocáng` dsii~ jōgui mii'~i Fidiéé~, e jaléng' dsea` góó'o dsea` Israel nileáiñ` jee~ jalé' dsee~ quiá'r~. ² Jō jnea~ fá'^a uí'~ quiá'r~ e eáam' iin~ nijmér~ lajji'~ e iing~ Fidiéé~, lifa' ja` jmóor` dseáng'~ laco' iing~ 'ña' Fidiéé~ e nijmé~ jaléng' dsea` quiá'r~. <sup>3</sup> Dsucō' ì dsea` î ja` iin~ ningáiñ' jial e íng' Fidiéé~ dsea` e liiñ' do dsea` ì ja` røøng` dsee~ fí' quinir~. Jō cō' lajōb líiñ', jōba' yaam~bre 'nó'r jial e ni'íng' dsea` do ír' la'eáang' cóo'~ jalé' e la tiiñ` yaaiñ~, jō cab' 'náaiñ` jalé' e nicagua' Fidiéé~ uing~ e nilí' dsea` lajō. <sup>4</sup> Jō Dsea` Jmáam~bing' ì ca'íng~ bí quiá'~ e júu^ quiá' ta~ do e laco' doñí' ì dsea` ì já'~ líng` júu^ quiá'r~ nilí'r e ni'íng' Fidiéé~ ír' e líiñ` jaang` dsea` ì ja` røøng` dsee~ fí' quinir~.

⁵ Jō lalab cajme' Moi~ ie~ malii~gui do cuaiñ` quiá'~ e íng' Fidiéé~ dsea` e líng' dsea` ì ja` røøng` dsee~ fí' quinir~ la'eáang' e jmitir~ e júu^ quiá' ta~ do, jō lalab fé' e júu^ jō: “Jaléng' dsea` ì jmiti~ dseáng'~ røø` contøøng~ e júu^ quiá' ta~ quiá'~ Fidiéé~, jōba' la'eáang' cóo'~ e jōb niliseeiñ` cajo.” ⁶ Jō dsu' lalab fé'gui cajo fí' ni~ ji' quiá'~ Fidiéé~ cuaiñ` quiá'~ jial ni'íng' Fidiéé~ dsea` e líng' dsea` ì ja` røøng` dsee~ fí' quinir~ uí'~ e nijá'~ calíñ'~ júu^ quiá'~ dsea` do, jō lalab fé' e júu^ jō: “Jie~ mí' í' o' e

júu^ la: ¿I seeng` i cuóøng` nidséng`- fí` ñiff`?” — co' fíng song í' o' lajo, joba' nijmoo` jóng e lafa' nijgiáam` Dsea` Jmáang`- fí` lí` guiiñ` . 7 Osi í`bi o' é: “¿I seeng` i cuóøng` nijgiáang` fí` lí` neáang` jaléng` 'lí`?” — co' fíng song í' o' lajo, joba' nijmoo` jóng e lafa' nijjb'tu` Dsea` Jmáang`- calé` catú` . 8 Co' lalab fé`gui fí` ni` jì` quiá`- Fidiéé` : “Jo quiáb`- seeng` cóo`~ 'nú` e júu^ quiá`- Fidiéé` lí` lacó' la fól`na' jogui lí`^ lacó' í' óó`na' .” Jo e júu^ nab e guia`naa' jee` 'nú` e quiá`- jial já`- líng` dsea` júu^ quiá`- Dsea` Jmáang` . 9 Jo e júu^ job e la, e song fól` fí` quini` dsea` e Jesús líiñ` Fíi` jogui já`- líi` car` ngocáng` o' e Fidiéé` cajmijj`r` dsea` do mi` cangí` e cajúñ` , joba' nileám` Fidiéé` 'nu` jóng jee` jalé` dsee`- quií` . 10 Co' la'eáang` e já`- lí`naa' e car` ngocáng` dsi`naa' e júu^ jo, joba' nilí`baa' e ni`íng` Fidiéé` jneaa`aa' e líi`naa' dsea` i ja` røøng` dsee`- fí` quini` , jogui nileám` Fidiéé` jneaa`aa' cajo jee` jalé` dsee`- quií`-naa' la'eáang` e fé`naa' fí` quini` dsea` e Dsea` Jmáam`-bing` i líng` Fíi`naa' .

11 Jo lalab fé`gui fí` ni` jì` quiá`- Fidiéé` : “Jo dsu' jaléng` dsea` i já`- líng` júu^ quiá`- Dsea` Jmáang` , joba' ja` quií`- jmiñ` fa' e nilitúng`- dsír` e já`- calíñ` e júu^ jo .” 12 Jo røøb` líi`naa' fí` quini` Fidiéé` , ja` ee` líi` su líi`naa' dsea` Israel osi ja` líi`naa' lajo é, co' jaam` Fíi`naa' Fidiéé` seeng` quií`-naa' lajñ`-naa' , jo jlob` cuó` dsea` do mi` ee`gø` mi' dsea` ír` . 13 Co' lalab fé`gui fí` ni` jì` quiá`- Fidiéé` cajo: “Jo jaléng` dsea` i mi' Fidiéé` e nileáang`- neiñ` jee` jalé` dsee`- quiá`r` , joba' lajob` nijmé` dsea` do .” 14 Dsu' ja` cuóøng` lí` mi' dsea` Fidiéé` song ja` mí` já`- líiñ` júu^ quiá`- dsea` do; jogui ja` cuóøng` fa' e nijá`- líng` dsea`

júu^ quiá'- Fidiéé' song ja` mí canú- guir e júu^ jo; jogui cajo ja` cuøøng` lí` núr- e júu^ quiá'- Fidiéé' do song ja` guí iì` seeng` fa' i nini'- e júu^ quiá'- dsea` do; ¹⁵ jogui ja` cuøøng` e nini'- e júu^ quiá'- dsea` do song ja` iì` seeng` guí fa' i nisíng- dsea` e nijmér- lajo. Jo lalab fé` fí` ní` jì` quiá'- Fidiéé' cuaiñ` quiá'- e júu^ na: "Dsíng'- ia' mĩ` güilíng- jaléng` dsea` i` quie' júu^ quiá'- Fidiéé'." ¹⁶ Jo dsu' jíi'~ tú- 'ní` mím'~ dsea` Israel i` já'- líng` e júu^ jo lí` laco' la fé` Saíi' fí` ní` jì` quiá'- Fidiéé' lí` fé'r` lala: "Fíi', jíi'~ tú- 'ní` míng'~ dsea` i` já'- nicalíng- júu^ quíi' e guía' jnea'." ¹⁷ Jo cuøøng` fe'ee' lana e la'eáang' e guía' dsea` júu^ cuaiñ` quiá'- Dsea` Jmáang-, joba' núu` dsea` e júu^ jo; jogui la'eáang' e núu` dsea` e júu^ jo, joba' já'- líiñ` e jo. <sup>18</sup> Jo uíi' joba' jmingii- jnea~ lala: ¿Su ja` mí canúu- dsea` Israel e júu^ cuaiñ` quiá'- Dsea` Jmáang- do? Mól' dseáng'- nicanúu-biñ'. Jo e jáb'- e jo, co' dseáng'- lajob nicalí- lí` laco' guí la fé` fí` ní` jì` quiá'- Fidiéé' lí` fé' lala:

Jo fí' latøøng- jmingüíb` nicanúu- dsea` júu^ quiá'- i` dsea` i` guía' júu^ quiá'- Fidiéé',

jogui fí' dseáng'- tí' lí' huíi' eáang' fí' ní' guóo'~ uó- nicanúu' júu^ quiá'r- cajo.

¹⁹ Jo caléb' catú- jmingii- jnea~: ¿Su ja` mí cangám' bi dsea` Israel jalé' e júu^ jo? Mól' dseáng'- nicanangám' bre, co' lalab cajme' Moi' ie~ malii' guí do e fé' Fidiéé':

Jnea~ Fidiéé' nijmee~ e e jaléng' dsea` i` ja` líng' dsea` Israel ni' uíiñ- dsea` quie' e,

jo lajoba' nilí` dsihuíng' jaléng' dsea` Israel quiá'- jaléng' i` dsea` í.

Jogui nijmee~ e cajo e niligúing~ dsea` Israel quiá'-
jaléng` i dsea` i` ja` 'goo` ngáng` do.

20 Jo eáam` lahuúing` fé` Saií` e júu` la li` fé` Fidiéé`
lala:

Jo jaléng` dsea` i` ja` ca'nang`^ jnea~, cadsém`bre
jnea~.

Jogui jaléng` dsea` i` ja` cajmingúing` jnea~,
cajmijnéem` 'ñiá` a jee~ jaléng` í`.

21 Jo dsu` lalab cajme`gui Saií` e fé` Fidiéé` cuaiñ`
quiá'- jaléng` dsea` Israel: “Contøøm~ caníi`~i
guóo`o e jmicóo`~o` 'nú`, dsea` saang` óó`na` cóo`~
jnea~ jogui dsea` i` ja` iing~ jmé~ núu`~ júu` quié`e.”

11

Mi~ cagúing` Fidiéé` jaléng` dsea` Israel

1 Jo co` lajob líí, joba` lana jmingüi~ jnea~ lala: ¿Su
Fidiéé` nicatiúum~bre jaléng` dsea` quiá`r~ dsea`
Israel? ¡U~, dseáng`- o` lajo! Co` téé` óó`na` e dsea`
Israel líng` jnea~ cajo, jo dsea` siju` 'lii` yúu`~ Abra-
ham lín`n, jogui jee~ 'lé` quiá'- Mim~ iuun~ cajo.

2 Jo Fidiéé`, lajii`~ lati` mi~ uiim~, caguíñ` jaléng`
dsea` Israel e laco` ni`uúíñ`- do dsea` quiá`r~, jogui
cartí` lana jii`~ coo` ya` ja` mí` catiúung~neíñ` do
cajo. Co` líí` dsii~ e guiáb~ ñí` 'nú` lajii`~ e cajíng`-
Líí`, jaang` i` café` cuaiñ` quiá'- Fidiéé` ie~ malii`gui
do, ie~ lamí~ caféíñ` Fidiéé` e ca`nñiñ` jaléng` dsea`
Israel lala: 3 “Fíi`, nicajngam` dsea` jaléng` i` dsea`
i` fé` cuaiñ` quií`-, jogui nicajgiéem~bre jalé` nife`
quií`- li` jmiféng` dsea` 'nu`; jo lajii`~ jneab~ dsea`
quií`- i` ja` mí` cajngang` dsea`, jo dsu` lajob iíñ`
nijmér~ cóo`~ jnea~ cajo.” 4 Jo dsu` lalab cañíi`
Fidiéé` quiá'- i` Líí` do jo casí`-reiñ` do lala: “Líí`,

dsu' o' jii~ 'nu` dsea` quié~ e i seeng`gui lana, co' seem`bi`guié~ milgui dsea` quié~ e i ja` mí` casí` uó~ jni~ e jmiféiñ' i dié~ dseacu~ i sii` Baal.” ⁵ Jo lajob lí` lana cajo, co' seem`bi`tú~ 'ní` m`ing~ dsea` Israel i nicaguíng` Fidié~ e laco' niliñ~ do dsea` quiá`r~. Jo nicali~ lajo uí~ e eáang`'neáang` Fidié~ jaléng` i dsea` í. <sup>6</sup> Jo Fidié~ nicaguíng`'neiñ' do uí~ e eáang`'neáam`breiñ' jo o' uí~ cóo~ jalé` e nicajméeiñ` do. Co' faco' nicaguíng` Fidié~ jaléng` i dsea` do la'eáang` cóo~ jalé` e nicajméeiñ` do, joba' cuóøng` fe`ee' jóng e e eáang`'neáang` Fidié~ jneaa`aa' do jo` cuø`guir lí` tá~ cuø` e íaang` dsír` jóng.

⁷ Jo lalab lí`, ja` calí~ dsea` Israel e ni`uíiñ~ dsea` quiá~ Fidié~ lí` laco`gui jii~ e 'nó`r. Jo dsu' i dsea` i caguíng` Fidié~ 'ñia`r` do, calí~ í e ca`uíiñ~ dsea` quiá~ dsea` do. Jo dsu' jaléng` i dsea` caguiaang`gui do cali`ueb` moguir~, co' ja` iñ~ fa' canúur~ júu` quiá~ Fidié~. ⁸ Jo calí~ lajo lí` laco' la fé` fí` ni~ jì` quiá~ Fidié~ lí` fé` lala: “Jo Fidié~ cajméer` cóo~ jaléng` dsea` Israel e ue` moguiñ~ e laco' ja` ningáiñ` laco' cat`ng~, jogui cajmée`bre jminiñ~ cajo e lafa' ja` cuóøng` nijóøiñ~ jogui loguaiñ~ cajo e lafa' ja` cuóøng` ninúiñ~.” Jo lanab líng` i dsea` í cartí` lana. <sup>9</sup> Co' lalab fé`gui fí` ni~ jì` quiá~ Fidié~ e cajíng` dseata~ dsea` féng` Daví`:

Mí~ i`nu`, Fidié~, e lajee` e seáng` rúng` dsea` góo`o dsea` Israel e gø`r` ir~ colíng` jii~ laco' quí` t`iñ~,
jo lajee` jo, lajee` jii~ e ja` lí`bre,

mí~ e ni`uíing` ga` quiá`r~ e laco' nitéiñ` fí` ni~ dsee~,

jo lajoba' ni`iñ` iihu` laco' cat`ng~.

10 Jogui m̄i'î 'nù' cajo, Fidiéē, e lafa' güijnîb̄
jminir̄ e laco' ja' cuóøng` nijóør̄
jogui e lafa' nijúm'⁻ mocóo'r̄ congua'.

*Mī caleáng` Fidiéē jaléng` dsea` i ja` líng` dsea`
Israel jeē jalé` dseē quiáin̄`*

11 Jo lana nijminḡītúu calé` catú⁻: Jo mī
caquiung` dsea` Israel, ¿su dseáng`⁻ conguiab`
ca'naaiñ` quiá' Fidiéē? Ū, dseáng`⁻ o' lajo. Jo dsu'
mī cajmée` dsea` Israel saang` dsír' cóo`⁻ Fidiéē,
jo e jo cali'íng⁻ ta~ e laco' jaléng` dsea` i ja` líng`
dsea` Israel nitíin̄⁻ e nileáng⁻ Fidiéē ír` jeē jalé`
dsee⁻ quiáin̄⁻. Jo lajoba' eám' nilí dsihuúng`
jaléng` dsea` Israel quiá'⁻ jaléng` i dsea` î uí'⁻ e
lajo nicajmée` Fidiéē cóoiñ` do. 12 Jo co' saam`
dsí' jaléng` dsea` Israel cajméer` cóo`⁻ Fidiéē, joba'
dseeb⁻ ca'éer`. Jo dsu' e jo eám' cali'íng` ta~ e
laco' ca'uíng⁻ guiá⁻ quiá'⁻ jaléng` dsea` jmigüī. Jo
nañi' fa' ja' cali'⁻ dsea` Israel e ca'íng` Fidiéē ír',
dsu' eám' guiá⁻ nica'uíng⁻ quiá'⁻ jaléng` dsea` i ja`
líng` dsea` Israel. Jo co' lajob lí', joba' cuóøng` lí
fe'ee' jóng e eáng`gui guiá⁻ ni'uíng⁻ quiá'⁻ jaléng`
dsea` i ja` líng` dsea` Israel ie~ lamí~ nijá'⁻ líng`
jaléng` dsea` Israel júu` quiá'⁻ Fidiéē.

13 Jo dsu' sea'bi júu` e 'né` fí'î 'nú', dsea` ja`
líng`na' dsea` Israel. Jo Fidiéē`bing` i nicasiing`
jneá~ e laco' niguiaa⁻ júu` quiá'r⁻ jeē jaléng` 'nú'.
Jo jnea~ eám' jmí'goo` e ta~ e nicangín`n quiá'⁻
dsea` do. 14 Jo uí'⁻ e jmóo`o lajo cóo`⁻ ta~ quié`e,
joba' jnea~ iin`n e faco' lajogui nilí'î e ni'íng`
jaléng` dsea` góo`o dsea` Israel e nileáiñ` jeē jalé`
dsee⁻ quiá'r⁻. 15 Jo uí'⁻ e nica'náam` 'ñia' Fidiéē
e seein̄` cøøng` cóo`⁻ dsea` Israel, joba' jaléng` dsea`

ἰ caguaang-gui nicali-bre e niseeiñ`juguiá- júu`
 røø`còo~ Fidiée`. Jò dsu' mi~ ni'ing'tu Fidiée`
 jaléng` dsea` Israel, e jò lí' lafa' mi~ jí'tu jaang`
 'lii~. 16 Jò lajòb lí' e júu` na lí'^ laco'gui la lí' mi~
 jmóo` dsea` iñi'^; cò' song la'uii~ e iñi'^ e nijmé-
 dsea` do quiá'- e nicuø'r- Fidiée`, jòba' lajaléb' e
 ca~ caguiee-gui do güeam'^ cajo. Jøgui song jmó`
 quiá'- còo` 'ma` catíng- Fidiée`, jòba' güeam'^ cajo
 e guo` quiá'- e 'ma` do.

17 Jò cuóøng` fe`ee' e ἰ líing` dsea` Israel líiñ`
 lafa' guo` 'ma` ofii` e cajni` dsea` jò dsu' cahuib`
 e guo` jò. Jò eáang` quiá'- e guo` e cahuí` do,
 fi` jòb cajé' e guo` 'ma` ofii` e iáang` 'ñia' fi` jee`
 mó'. Jò jaléng` 'nú', dsea` ja` líng`na' dsea` Israel,
 'nú'bing' ἰ líng` lafa' e guo` e 'ma` ofii` jò. 18 Jò cò'
 lajòb líng`na', jòba' fi~-guíi` 'nú' jie~ mí' í' óó'na' e
 niing-gui' laco'gui e guo` 'ma` e nicahuí` do, cò'
 song í' óó'na' lajò, jòba' 'né- e jmiguiéng`' óó'na' e
 o' 'nú' ἰ se' e jmó` quiá'- e 'ma` do, cò' la'eáang` e
 jmó` doba' e jí' 'nú', dsea` líng`na' lafa' guo` 'ma`
 ofii` e ca'iaang` 'ñia' fi` jee` mó'.

19 Jò dsu' jangám- ni'í' o' jò nifo'^ lala: "Cahuib` e
 guo` quiá'- e 'ma` do e laco' nija` jnea` ée` quiá'- e
 lí' cahuí` do." 20 Jò e jáb'-, lajòb calí-, dsu' cahuib`
 jalé' e guo` jò uíi~ e ja` já'- calíng- júu` quiá'-
 Fidiée`. Jò dsu' 'nu, dsea` ja` lin' dsea` Israel, lafa'
 casém'-ba' e fi` dse' e 'ma` jò uíi~ e já'- calín'- júu`
 quiá'- Fidiée`. Jò cò' lajòb calín'-, jòba' ja` 'né- e
 jmijløng` uø' uíi~ quiá'- e jò, cò' lí'^ lí' 'né- e ñiing`
 o'. 21 Jò cò' ja` cajmée` Fidiée` féng`' dsír' còo~ e
 guo` 'ma` e guita~ cajni` dsea` jòba' caquiá'bre, jò
 cò' lajòb cajmée`guir còo~ e guo` jò, jòba' dseáam`

e nijmér- lajō cóo'~ 'nú' cajo. ²² Jō có' lajōb líí, jōba' ne~naa' jial tíí e guiúng- Fidiée~ lifa' híbre í' laco' catíng- mí~ eēgō jmóo' dsea` e ja` dseeng`. Jō có' lajōb líííñ, jōba' iihuíb' cacuø'r' jaléng' i dsea` i cajmée` saang` dsíí cóo'r~. Jō dsu' eáam' guiúíñ- cóo'~ 'nú', dsea` ja` líng'na' dsea` Israel, lifa' 'né- e seeng'na' e contøøng- já'- líng'na' júu^ quiá'-bre. Jō dsu' song ja` jmoo'na' lajō, jōba' dseáam'~ jóng e lafa' nihuíng'na' e fí dse' e 'ma' jō. ²³ Jō song já'- nilíng' jaléng' dsea` Israel júu^ quiá'- Fidiée~ jogui e niqúí'- jíng'tu yaaiñ~ fí quini' dsea` do, jōba' caléb' catú- ni'uúíng-tur lafa' guo' quiá'- e 'ma' e lí~ cahuíñ' do. Có' quíib'~ Fidiée~ jmíi~ e nijmé-tur e niséng'-tur e guo' quiá'- e 'ma' e caquiur' do. ²⁴ Jō có' 'nú', dsea` ja` líng'na' dsea` Israel, lafa' cahuíng'na' fí cóo' 'ma' ofíi e ca'íáang' 'ñia' fí jee~ mó', jō lafa' caséng'-na' fí cóo' 'ma' ofíi e guita~ cajní dsea` nañí fa' ja` jmóo're dsea` lajō, dsu' lajōb calí- cóo'~ 'nú'; jō có' lajōb calí- cóo'~ 'nú', jōba' eáang'guib ja` huíng' e lafa' niséng' tu Fidiée~ e guo' e nicaquiur' do quiá'- e 'ma' e guita~ cajní dsea`. Jō jalé' e guo' jō, íb' lafa' jaléng' dsea` Israel, jō ie~ mí~ nilí lajō, jōba' nisém'tu calé' e guo' quiá'- dseáng'- e 'ma' e guita~ cajní dsea`.

Nileám'jaléng' dsea` Israeljee~ jalé' dsee- quiá'r- mí~ nití- e í' jō

²⁵ Dsea` rú'naa' dsea` quiá'- Dsea` Jmáang-, iim~baa e ñí'na' e júu^ la quiá'- Fidiée~ e ja` mí ca- jmijnéeiñ lamí~ jéeng'gui e laco' lajō ja` nijmíjlong'^ yaang'na' e tíng'na' eáang'. Jō e lab e júu^ jō, e i lííng~ dsea` Israel eáam' nicajméer' laaiñ' cóo'~ júu^ quiá'- Fidiée~, jō dsu' calí- lajō e lí'^ laco' ni'íé' jíé'

jíi'~ si'í' 'né' tí' i dsea` i ja' líng' dsea` Israel i nijá'~ líng' júu^ quiá'~ Fidiée'. ²⁶ Jo mi~ ningf e nidsijée' jalé' e jo cóo'~ jaléng' dsea` i ja' líng' dsea` Israel, joguiba' nileáng' jaléng' dsea` Israel jee~ jalé' dsee~ quiá'r'. Jo e na lí' lí' laco' la fé' fí' ni~ ji` quiá'~ Fidiée' lí' fé'r' lala:

Jo fí' Sión lí'~ nijáa' i dsea` i nileáng' dsea` jee~ jalé' dsee~ quiáin'~.

Jo íb' i nijé' jalé' e ja' dseeng' jee~ jaléng' dsea` siju' líi~ yáa'~ Jacóo'.

²⁷ Jo e nab e júu^ e nijmirøø- cóo'~ jaléng' í' mi~ nití' í' e ni'íin~n jalé' dsee~ quiá'r'.

Jo lanab jíi'~ lí' júu^ quiá'~ Fidiée'.

²⁸ Jo latí' jmíi~ na, i fíim' dsea` Israel 'ní' ním-bre Fidiée', có' ja' mí' calíin' júu^ quiá'~ dsea` do e quiá'~ jial laang' dsea` jee~ jalé' dsee~ quiá'r'. Jo lí' lajo e lí' laco' cuøøng' nijá'~ líng'na' júu^ quiá'~ Fidiée', 'nú' dsea` ja' líng'na' dsea` Israel. Jo dsu' mí' 'noo'bi 'neáng' Fidiée' jaléng' dsea` Israel dsu' uí' e caguíin' jaléng' dsea` áang' quiáin'~ do jogui e cajméer' júu^ tigua' cóoiin'~ do cajo. <sup>29</sup> Co' jalé' e cuø' Fidiée' lí' doñí' ii` dsea` jo` qui'~ jmíi~ fa' e niguí-tur calé' catú-, o'gui fa' e nitiúung-tur jaléng' i dsea` i nicatø'r- i nilíng' dsea` quiá'r'.

³⁰ Jo lami~ jéeng'gui jaléng' 'nú', dsea` ja' líng'na' dsea` Israel, eáam' cajmee~na' e saang' óona' cóo'~ Fidiée'. Jo dsu' lanagui, uí' e lajob nicajmée' cajo jaléng' dsea` Israel, joba' Fidiée' lana nifi' líiin' 'nú'. <sup>31</sup> Jo lajob nicajmée' dsea` Israel cóo'~ Fidiée' lana, jo dsu' calí- lajo cajo e lí' laco' lana nilí fi' líng- Fidiée' 'nú', dsea` ja' líng'na' dsea` Israel, jogui calí- lajo cajo e lí' laco' lajo nilí fi' líng-

Fidiée˘ jaléng˘ i dsea` Israel do. 32 Jo lajüim` dsea` jmiügüi` nicajméer` saang` dsíir` cóo˘~ júu` quiá˘- Fidiée˘, có˘ lajob si'í` quiá˘- dsea` do. Jo calí˘ lajo e lí˘ laco˘ mi~ nilicøøng`gui, nilí˘ fi˘ líng˘ Fidiée˘ lajaléng˘ i dsea` í˘.

33 Jo dseáng˘- ja` cøøng` cóo˘~ jial tíí e guiúng˘ Fidiée˘ cóo˘~ lajaléng˘ dsea` jmiügüi˘, jogui lajob cajo ja` cøøng` cóo˘~ jial tíí e tiiñ` ngáiñ˘. Jo jíi˘~ jaang` dsea` jmiügüi` quí˘r~ jmí~ fa' e ningáiñ˘ jial laco˘ jíi˘~ e í` dsíí dsea` do cóo˘~ jalé˘ e nijmér˘, jogui jial e nijmér˘ lajalé˘ e jo.

34 Co˘ lalab fé˘ Fidiée˘ fi˘ ni~ jì quiá˘r˘:

Jíi˘~ jaang` dsea` jmiügüi` quí˘r~ jmí~ fa' e niliñir` jialco˘ í` dsíí Fidiée˘

o˘gui cajo fa' e nijíñ˘ e~ jalé˘ e 'né˘ nijmé˘ dsea` do.

35 Jogui jíi˘~ jaang` dsea` jmiügüi` ja` ee` mí cacuø˘r` Fidiée˘ jéeng`gui

e laco˘ dsea` do nijmér˘ qui'` táa` cóo˘~ dsea` jmiügüi˘. Jo lanab líi` júu` quiá˘- Fidiée˘ e tóo˘ fi˘ ni~ jì quiá˘r˘.

36 Dsüco˘ lajaléb˘ e sea` fi˘ jmiügüi` Fidiée˘bing˘ i cajmée˘, jogui la'eáang` íbre e sea` jalé˘ e jo, jogui e quiá˘-bir líi` lajalé˘ e jo cajo. jJoba' car` ngongíi` jmíib~ 'né˘ e nijmiféng`naa' Fidiée˘!

Jo lajob 'né˘ nilíti˘.

12

Jáang˘ yaang˘na' fi˘ jaguó` Fidiée˘ lafa' coo` feá˘-

1 Dsea` rú˘naa' dsea` quiá˘- Dsea` Jmáang˘, uíi˘ e eáang` fi˘ líng˘ Fidiée˘ jneaa˘aa', jJoba' míi˘i` 'nú˘ jmi˘ee˘ e nijáang˘ yaang˘na' fi˘ jaguór` e líng˘na' lafa' coo` feá˘- e jíi˘, jogui e güeang˘na' e líng˘na' dseáng˘- jíi˘ e quiá˘-bre, jogui e jlo˘ nití˘ dsíir`

cajo; co' e nab feá' e 'né- nijí'~na' fí' quini` Fidiéé` e laco' nijmiféng'~naa're. ² Jogui jie` mí' síng'~yaang'~na' e fí' ja` dseeng` lí' ngí' dsea` jmígüü` ñ seeng` jmíí` na, co' ja` 'né- jmée'~na' lajo. Co' lí' lí' 'né- e nicuø'~ fí' yaang'~na' e nilisíng`~ jialco' í' óó'na', jo lajoba' nilisíng`~ jialco' ee'~na' fí' jmígüü` la, jogui cajo e quíí'~na' jmíí` e niliñí'~na' e` e iing`~ Fidiéé` e nijmée'~na' lí'~ lajalé` e guiá'~ jogui e jlo'~ e tí' dsíí' dsea` do jogui cajo e røø` e ja` cøøng` cøø'~.

³ Jo Fidiéé` nicacuø'r' jnea` cøø` ta` uíí'~ e lajo cali'íáang` dsír' cajméer` cøø'~ jnea`. Jo co' lajob cajmée'~guir, joba' fíí'~ í' 'nú', dsea` rú'~naa' dsea` quiá'~ Dsea` Jmáang~, e jíí'~ jaang` 'nú' 'né- ni'í'~ áá'na' e niing`~gui eáang` laco' jíí'~ e catíng`~ ni'í'~ áá'na' cuaiñ`~ quíí'~na'. Co' 'né- e ni'í'~ áá'na' jíí'~ laco' catím`~ lí'~ laco' jíí'~ tíí' e cangíng'~na' quiá'~ Fidiéé` e já'~ líng'~na' júu` quiá'r'. ⁴ Dsuco' la- jaang` lajaang` jneaa`~aa' seab` jmini`~naa' cøø'~gui loguá'~naa' jogui e jíé'~gui cajo, jo lacøø` e jo qui'~ii' jmaquíim' ta` íng`~ lacøø`. <sup>5</sup> Jo lajob líí' jneaa`~aa' cajo, dsea` líí'~naa' dsea` quiá'~ Dsea` Jmáang~, co' nañí' fa' fíím'~baa' eáang`, dsu' lafa' jaam` dsea` líí'~naa' ñ já'~ líng`~ júu` quiá'~ Dsea` Jmáang~. Jo ja` ee' líí' líí'~ líí'~naa' jmaquíing`~ lajaang` lajaang'~naa', dsu' lafa' jaam` dsea` líí'~naa' lajaléng'~naa'.

⁶ Jo e cuø' Fidiéé` jneaa`~aa' e íáang` dsír' jmaquíim' nicangíng'~naa' lajaang` lajaang'~naa'. Joba' song nicacuø'r' jneaa`~aa' e tíí'~naa' guíá'~naa' júu` quiá'r` fí' quini` dsea` jíéng', joba' lajob 'né- jmó'~oo' lí'~ laco' jíí'~ tíí' e nicangíng'~na' e já'~ líí'~naa' júu` quiá'r'. ⁷ Jogui song nicacuø'r' jneaa`~aa' e nijmé'~naa' ta` e nijmicøø'~naa' dsea`

rú'naa', joba' lajob 'né- jmó'oo'. Jogui song nicangíng'naa' quiá'r- e tii'naa' e ni'é'naa' dsea` rú'naa' júu^ quiá'- Dsea` Jmáang-, joba' lajob 'né- jmó'oo' jóng. ⁸ Jogui song nicangíng'naa' quiá'r- e tii'naa' e nicuó'^naa' bí dsea` rú'naa', joba' lajob 'né- jmó'oo'. Jogui song nicangíng'naa' quiá'r- e nijmicóo'~naa' dsea` rú'naa' cóo'~ jalé' e sea` qui'naa', joba' lajob 'né- jmó'oo' e ngocáng` dsinaa'. Jogui song nicangíng'naa' quiá'r- e oo'naa' cóo' ta~, joba' eáam' 'né- e ñiing~ dsinaa' e nijmó'naa' e ta~ jo. Jogui song nicangíng'naa' quiá'- Fidiéé` e nijmicóo'~naa' jaléng' dsea` rú'naa' i li~ 'né- quiá'- lajo, joba' lajob 'né- jmó'oo' e iáang` dsinaa'.

Jial 'né- seeng` dsea` quiá'- Dsea` Jmáang-

⁹ Jo fii-guúí 'nú', dsea` rú'naa' dsea` quiá'- Dsea` Jmáang-, dseáng'- e ngocáng` óo'ba' 'né- ni-jmi'neáang`na' dsea` rúng'na', jo o' lí'^ júu^ e fó'na' e jmoo'na' lajo. Jogui 'né- e 'ní' máam'ba' jalé' e ja` dseeng', có' lí'^ lí' dseáng'- jíí'~ e guiú'ba' 'né- ni-jmée^na'. <sup>10</sup> Jogui jmi'neáang`na' dsea` rúng'na' lí'^ laco'gui catíng- e jmóo` dsea` quiá'- Dsea` Jmáang-, jogui nijmi'goo` rúng'na' cajo.

¹¹ Jo ja` 'né- jmée^na' fíng'-na', có' lí'^ lí' 'né- e nicuó'^ bí yaang`na' e nijmée^na' jalé' ta~ e nicangíng'na' quiá'- Fidiéé`.

¹² Jo e iáang` óo'ba' 'né- seeng`na' la'eáang' e dseáng'- nitab~ óo'na' e niliseem'ba' cøng` cóo'~ Fidiéé` fí' ñiff- quiá'r- mi~ nití- e í' jo. Jogui 'né- e jmée^na' féng' óo'ba' cóo'~ jalé' fí'í' dsí' e dsingíng'-na', jogui cajo ja` 'né- tú'na' e fóng'na' Fidiéé`.

13 Jo jaléng^l dsea` rúng<sup>l</sup>na' dsea` quiá^l- Dsea` Jmáang<sup>-</sup> i li<sup>-</sup> sea`gò fi'í[^] dsíí^l quiá^l-, joba' 'né⁻ e nijmicóo^l~baa're jóng. Jogui íng^lna' cóo^l~ júu[^] røø` jaléng<sup>l</sup> dsea` i guilíng⁻ fi' quií⁻na'.

14 Jogui mhí[~]na' Fidiéé[~] cóo^l e guiá⁻ uíí[~] quiá^l- jaléng^l dsea` i jmáng^l 'nú^l ga, jo dseáng^l- lajob 'né⁻ jmée[^]na' cóo^lr~ jogui jie[~] mi[~] fó^lna' júu[^] 'lí[^] uíí⁻ quiá^r-.

15 Jo jmi'íáang^l óo^lna' cóo^l~ jaléng^l dsea` rúng<sup>l</sup>na' dsea` quiá^l- Dsea` Jmáang⁻ i íáang^l dsíí^l, jogui jmee⁻na' fi'í[^] fíng seeng^l i líng^l lajo.

16 Jo røøb^l 'né⁻ seeng^lna' jee[~] la'ó^l 'nú^l), dsea` líng<sup>l</sup>na' dsea` quiá^l- Dsea` Jmáang<sup>-</sup>. Jo ja<sup>l</sup> 'né<sup>-</sup> e jmijløng<sup>l</sup> yaang<sup>~</sup>na', có<sup>l</sup> lí<sup>^</sup> lí<sup>l</sup> 'né<sup>-</sup> e seeng<sup>l</sup>na' e røøb<sup>l</sup> líng<sup>l</sup>na' laco<sup>l</sup>gui líng<sup>l</sup> i dsea` i ja^l jmijløng^l yaang[~] jee[~] jaléng^l 'nú^l. Jogui ja^l güi^lí[^] óo^lna' e dseáng^l- líng^lna' dsea` i tiing<sup>l</sup> ngáng<sup>l</sup>. 17 Jo ja<sup>l</sup> jmoo<sup>l</sup>na' qui<sup>l</sup> táa<sup>l</sup> cóo<sup>l</sup>~ dsea` rúng^lna' song ee`gò ca'léer<sup>l</sup> quií<sup>-</sup>na', có<sup>l</sup> 'nú<sup>l</sup> 'né<sup>-</sup> nijmi'úung<sup>l</sup>na' e nijmée<sup>^</sup>na' dseáng<sup>l</sup>- jmang<sup>l</sup>- e guiáb<sup>-</sup> cóo<sup>l</sup> doñí<sup>l</sup> i dsea` rúng^lna'. 18 Jo jié^l jíí^l cartí^l lí[~] quíí[~]na' jmíí[~] jmee⁻na' e niliseeng^lna' juguiá⁻ júu[^] røø` cóo<sup>l</sup>~ la-jaléng<sup>l</sup> dsea` rúng^lna'. 19 Jo e laba' iin[~]n fí⁻guíí^l 'nú^l), dsea` rú<sup>l</sup>naa' dsea` quiá^l- Dsea` Jmáang<sup>-</sup> i 'neáan<sup>n</sup> eáang<sup>l</sup>, e mi<sup>~</sup> ee`gò ca'lée^l dsea` quií⁻na', ja^l 'né⁻ fa' e nicó[^]na' quií⁻na', có^l ja^l dseeng^l e jmée[^]na' lajo; có^l lí[^] lí^l 'né⁻ e nisée[^]na' fi' jaguó^l Fidiéé^l e júu[^] jo, có^l íbing^l i níí^l í^l laco^l catíng⁻; có^l lalab fé^r fi' ní[~] jí^l quiá^r-: “Jneab[~] Fidiéé[~] dsea` catíⁿ-n e níí[~] í^l laco^l catíng⁻, jo jnea[~]bing^l i níqui^l táa^l dseáng^l- laco^l síí[^].” Jo lanab jíí^l líí^l júu[^] e jíng^l- Fíí^lnaa' Fidiéé^l fi' ní[~] jí^l quiá^r- . 20 Jo lalab

fé'gui cajo fí ni~ jì quiá'r~: “Jō song jaang` dsea` ì 'ní' níng~ 'nũ` mî'r' 'nũ` e nidó'r~ osi e ni'í'r` é, jōba' 'né~ cuø`^ba're lajii'~ e mî'r' 'nũ` do. Jō mî~ nijme'` lajō, lajōba' nilî` í'` líng~ ì 'ní' níng~ 'nũ` do cóo'~ lajii'~ e jmóor` cóo'~ 'nũ` do.” <sup>21</sup> Jō jie~ mî~ cuøng` uø' fa' e jalé' e ja` dseeng` nilí' 'nũ`, co' la'eáang` e jmoo' jalé' e guiá~, lajōba' nilí' jalé' e ja` dseeng` do.

13

¹ Jō e laba' iin~n fii-guú 'nú', dsea` rú'naa' dsea` quiá'~ Dsea` Jmáang~, e lajiim` 'nú' 'né~ jmée^na' núu'na' jalé' ta~ quiu' dseata~ ì seeng`. Dsũco' Fidiée`bing' ì nicacuø' e ta~ jō quiá'~ jaléng` dseata~, jōgui cajo 'ñiab' Fidiée` dsea` nicaguiar` uing~ e seeng` jaléng` í. ² Jō co' lajōb líí, jōba' jaléng` dsea` ì jmóo` laang` cóo'~ lajii'~ ta~ quiu' dseata~, jōba' ja` jmóor` núu'r~ jóng lajii'~ ta~ e nicaguiu' Fidiée`. Jō jaléng` dsea` ì jmóo` lajō, jōba' yaam~bre 'nó'r` e nidsijée` huúng` quiá'r~, co' iihuú'b` ni'íñ'. ³ Dsũco' jaléng` dseata~ ja` seeiñ` fa' e niféiñ` jaléng` dsea` ì jmóo` jalé' e guiá~, dsũco' jaléng` dsea` ì jmóo` ga`bing' ì nijmeáiñ` lajō. Jō song 'nũ` iin'~ e niliseen' e ja` 'gón` dseata~, jōba' 'né~ e ni'ee'~ e guiáb~ jóng, jō lajōba' nifé' dseata~ guiá~ uii~ quí'-. <sup>4</sup> Co' Fidiée`bing' ì caguíng` jaléng` dseata~ e laco' nijmicóo'r~ 'nũ`. Jō dsu' song jmoo' jalé' e ja` dseeng`, jōba' 'né~ jme'` 'gó'ba' cóo'r~ jóng; co' e líng~ ta~ba' e quie' dseata~ 'ma'u` quiá'r~, co' cóo'~ e jōba' e cuø' li` ee` ta~ óor`, co' 'ñiab' Fidiée` dsea` cacuø'r` dseata~ e óoiñ` do ta~ e laco' nicuø'r~ iihuú' jaléng` dsea` ì jmóo` laang` lajii'~ ta~ quiu'r'. ⁵ Jō uí'~ e lajōb líí, jōba' dseáng'~

lagúim`'né- e nijméé`^núu`~ jalé`'ta~ quiu`' dseata~, dsu`' o`' fa' e laco`' ja` ni`ín`~ iihuú`', co`' uóø`'ba' 'né- e ni`í` o`' e dseáng`- e guiá`-ba' e nijméé`^ lajo. ⁶ Jo uing` e lajob cajo, joba' quú`' 'nu` cuu- e mí` dseata~; dsuco`' Fidiée`'bing`' i caguíng`' jaléng`^ dseata~, joba' júi`~ jo ta~ quiá`-bre e quiá`- e quiu`'r` ta~.

⁷ Joba' fí`-guú`' 'ná`, dsea` rú`'naa' dsea` quiá`- Dsea` Jmáang`-, jmití`'na' lajúi`~ e catúng`-na'; joba' cuóø`'na' jaléng`^ i dsea` i óo`go ta~ lajúi`~ e catúíñ`- e ni`íñ`-, fa' jaléng`^ i catúng`- e ni`íng`^ jalé`^ cuu- e soo` fí`, joba' qui`na' e jo; jogui jalé`^ e cuu- e quiá`- ee`go ta~ jmoo`na' osi ee`go sea` qui`na', joba' qui`na' e jo cajo. Jogui jmi`goo`na' jaléng`^ dsea` i óo`go ta~, co`' lajob catúng`- e nijméé`^na', jogui jmfíéng`^na' lajaléng`^ dseata~ laco`' catúng`- cajo.

⁸ Jo ja` jmirøøng` yaang`na' cóo`~ júi`~ jaang` dsea`, co`' lí`^ lí` 'né- e nijmi`neáang`na' dsea` rúng`^na'; dsuco`' i dsea` i jmi`neáang` dsea` rúng`^ ni`cajmiti`-bre røø` lajúi`~ júu`^ quiu`' ta~ e cajme`' Moi. <sup>9</sup> Jo lalab fé` e júu`^ quiu`' ta~ do: "Ja` 'lee`^ e nigüín`^ cóo`~ dseam`^ osi dseañu`^ i o`' qui`- , jogui jie` mí` jngán`^ dsea` rún`^, jogui ja` jmoo`^ ñ, jogui ja` fó`^ júu` ta~ júu`^ e laco`' ni`léé`~ quiá`- dsea` rún`^, o`'gui jmoo`^ dsihu`#n`^ quiá`- jaléng`^ dsea` rún`^ cajo." Jo jalé`^ e júu`^ quiu`' ta~ na cóo`-gui jalé`^gui e júu`^ quiu`' ta~ e caguíee`-gui do dseáng`- lalab júi`~ lí` cóo`~ e júu`^ quiu`' ta~ e fé`^ lala: "Jmi`neáang`^ jaléng`^ dsea` rún`^ lí`^ laco`'gui jmi`neáan`^ uø`'." ¹⁰ Dsuco`' i dsea` i jmi`neáang`^ jaléng`^ dsea` rúng`^, jmang`- jalé`^ e guiáb`- jmóor` cóo`~ jaléng`^ i dsea` í. Co`' mí` jmi`neáang` dsea` rúíñ`^ dseáng`- laco`' sí`í`^, joba`

jmiti~bre laco' fé' jalé' júu^ quiu' ta~ e cajme' Moi~.

11 Jo sea`bi uing~ quiá'- e nijmé^naa' lajo, co' dseáng'- 'né- e ñí^baa' guiá- jialco' nilí' e see~naa' jmí~ na, jogui cajo 'né- e ñí^baa' e nicatib` í' e nijmijnée` dsinaa' contøøng-. Co' dseáng'- nijaquiéem' e jmí~ e nijáa`tu Fíinaa' Dsea` Jmáang- fí' jmigüí la e laco' nitøør` jneaa`aa', dsea` i nicaleáaiñ` jee~ jalé' dsee~ quiá'- . Dsuo' lana dseáng'- niquiá'-gui e jmí~ jo laco'gui ie~ lamí~ já'- calí-naa' júu^ quiá'r-. 12 Co' lana nilí' lafa' e tí lí~ nijneá, co' nijaquiéem' e jmí~ jo; joba' 'né- e nitá^baa' jalé' e ja` dseeng` e lamí~ jmoo~naa' e quí' títng` dsea` jmóor` fí' lí~ nuu, co' ja` 'né- jmó`oo' lajo. Co' lí' lí' 'né- e nijmó`oo' jalé' e quí' títng` dsea` jmóor` fí' lí~ jneá, e jmáang~naa' ta` jalé' e nicacuø' Fidiée` jneaa`aa' e laco' nijmi'øng` yee~naa' lí' laco'gui jalé' e jmáang~naa' ta` jaang` 'lée- mi~ dséer' fí' jee~ 'nií. 13 Jo contøøm- 'né- ee~naa' røø laco' catítng- lí' laco'gui la jmóo` dsea` i seeng` fí' lí~ jneá; co' ja` 'né- e jmó`oo' fa' e seáng'- rú'naa' e nidsi'né^naa' méé` osi e nidsé`ee' lí~ tí jmí~ e ta' dsea` mí' eáang', osi e güi'naa' cóo~ dseañu` osi dseamí` i o' quí-naa', osi lí' doñí' ee` e 'lí' e jíe'gui é, o'gui e jmoo~naa' ta` jítng` osi ta` dsihuítng` quiá'- dsea` rú'naa' é. 14 Co' o' lajo e 'né- jmée^ 'nú', co' lí' lí' 'né- e teá'gui nisítng'-na' cóo~ júu^ quiá'- Fíinaa' Dsea` Jmáang- e jmáang~na' ta` jalé' e jmí'øng` yaang~na' e nicacuø'r' 'nú' lí' laco'gui jalé' e jmí'øng` 'ñia' jaang` 'lée-. Jogui ja` 'nó'na' jial e nijmi'íáang` óo'na' cóo~ jalé' e ga` e lí' óo'na' e sea` fí' jmigüí la.

14

Ja`en' dsea`rún' dsea`quíá' Dsea`Jmáang`

¹ Jo fíi`guíi`'nú', dsea`rú`'naa' dsea`quíá' Dsea`Jmáang`, íing`na' røø`jaléng` dsea`quíá' Dsea`Jmáang` i ja`mí`'goo`teáng` teá`còo` júu`quíá' dsea`do, jo ja`jmoo`na' ta`jíng`còo`r` uíi`quíá' jalé` e í`óó`na'. <sup>2</sup> Co' seem` dsea`quíá' Dsea`Jmáang` i í`dsíi` e cuøøm`lí`dø'r` lí`doñi` ee`jmiñi`, jogui`dsu` seem`bi`cajo i jia`bi`mí`teá`sing`còo`júu`quíá' Dsea`Jmáang` jo í`dsíi` e jíi`ja`ba`cuøøng`lí`dø'r`. <sup>3</sup> Jo co`lajob`líi`, joba`i dsea`quíá' Dsea`Jmáang` i í`dsíi` e cuøøm`lí`dø'r` lí`doñi` ee`jmiñi`, joba`ja`cuøøng`fa' e jmiñløng`'ñia`r` uíi`quíá' i dsea`rúíi` i gø`layaang`ja`do; jogui`i dsea` i í`dsíi` e cuøøm`lí`dø'r` layaang`ja`, joba`ja`cuøøng` e ni`éiñ` i dsea`rúíi` i í`dsíi` e cuøøm`lí`dø'r` lí`doñi` ee`jmiñi`. Jo dsu`quíá' Fidié`ja`ee`líi` e gø`dsea`lajalé', co`nica`ím`bre i dsea` i líng`lajo.

⁴ Jo ja`dseeng`fa' e ni`éen`jaang`dsea`i jmóo`ta`quíá' jaang`gui`dsea`. Dsaco`cuaiñ`quíá' i fii`quiá' ta`quíá'r`dob song`ca`uíng`guiá`lajíi` ta`jmóor`osi`ca`uíng`ga`é. Jo dsu`guiáb`ni`uíng`quíá'r`, co`eám`'gøng`Fíi`naa' Dsea`Jmáang`, jo í`bing`i nijmicòo` e ni`uíng`guiá`quíá' i dsea`do.

⁵ Jogui`cajo: Seem`dsea`quíá' Dsea`Jmáang` i í`dsíi` e niing`gui` e líng`jmiñ`, jogui`seem`bi`cajo i í`dsíi` e røøb`líi`lajalé` jmiñ`jo ja`sea`jmiñ`fa' e niing`gui. Jo dsu`lajaang`lajaam`dsea`'né` e ta`dsíi`røø`còo`lajíi` e í`dsíi`do. ⁶ Jo co`i dsea`quíá' Dsea`Jmáang` i í`dsíi` e niing`gui` e

lãng~ jmi~ jo jmóor` lajo e laco' nijmi'gór` Fíi`naa' Fidiée`. Jogui i dsea` quiá'- Dsea` Jmáang- i í dsíi' e cuøøm` lí dór` lí^ doñí ee` jmiñ` jo jmóor` lajo e laco' nijmi'gór` Fíi`naa' Fidiéeb` cajo, jogui cuø`bre gui'máang` dsea` do. Jogui i dsea` quiá'- Dsea` Jmáang- i í dsíi' e lajii` ja'ba' cuøøng` lí dór` jo jmóor` lajo e laco' jmi'gór` Fíi`naa' Fidiée` jogui cuø`bre gui'máang` dsea` do cajo.

⁷ Jo jii` jaang` jneaa`aa', dsea` líi`naa' dsea` quiá'- Dsea` Jmáang-, see`-naa' la ne`naa' yee`naa' o'gui júung`-naa' la ne`naa' yee`naa' cajo. <sup>8</sup> Co' song see`-naa' fí' jmigüi` la, líi' lajo e laco' e jmi'goo`-naa' Fíi`naa' Dsea` Jmáang-; jogui song catí' í' e nijúu`naa', líi' lajo e laco' e nijmi'goo`-naa' Fíi`naa' Dsea` Jmáam- cajo. Jo ja' e líi' song see`-naa' fí' jmigüi` la o'si nijúu`naa' é, co' dsea` quiá'- Dsea` Jmáam- líi`naa'. ⁹ Jo cajúng- Dsea` Jmáang-, jo mi`cangí' jo, caji'tur calé` catú-; jo calí- lajo e laco' nilíiñ` Fii` qui`-naa', dsea` see`-naa' fí' jmigüi` la, jogui lajob líiñ` Fii` cajo quiá'- jaléng` dsea` quiá'r- i nicajúng-.

¹⁰ Jo co' lajob líi', joba' ja' fí' sea` quií'- fa' e ni'éen` dsea` rún` dsea` quiá'- Dsea` Jmáang-, o'gui fa' e nijóøn`re e uóng`-gui cajo. Co' téé' óo`na' e lajaang` lajaam` jneaa`aa' 'né` ngiing`naa' fí' quini` Dsea` Jmáang- mi` tí' lí' nití- í' lajo e laco' dsea` do niquidsir' í' qui`-ii' laco' sí'í'. <sup>11</sup> Co' lalab fé' Fíi`naa' Fidiée` fí' ni` jì' quiá'r-:

Jnea` Fidiée` fá'-a e dseáng'- e já'-ba' e seen-,
 jogui fí' quini`baa lí' nisí' lajãng` dsea` uø` jnir` e
 laco' nijmiféiñ' jnea~,
 jogui nijíñ'- e jii` jneab` Fidiée`.

Jō lanab fé' Fidiéé' fí' nî' jî' quiá'r'.

¹² Jō cō' lajōb nilí', jōba' lajaang` lajaam` jneaa~aa' 'né' e niguiéé^naa' júu^ fí' quini~ Fidiéé' mi~ tí' lí' nití' í' e niquidsir' í' qui~ii'.

Ja`jmoo`e niténg`dsea`rún`fí`ni~dsee`

¹³ Jō cō' lajōb líí', dsea` rú'na' dsea` quiá'~ Dsea` Jmáang~, jōba' ja` 'né' e éeng~naa' jaléng` dsea` rú'naa'. Cō' lí' lí' 'né' e nijmi'úung`na' e ja` ni-jméé^na' jii'~ cōō' e ga` e dseáang'~ e niténg` dsea` rúng`na' fí' nî' dsee~ osi e nitár' e já'~ lííiñ` júu^ quiá'~ Dsea` Jmáang~ é. ¹⁴ Jogui jnea~, la'eáang' e lín'n jaang` dsea` i jmóo`o lajii'~ e iing~ Fíi'naa' Dsea` Jmáang~, jōba' eáam' nita~ dsii~ e lajaléb" e quiee~naa' e sea` fí' jmigüi' la jmang'~ e guiáb~ líí'. Jō dsu' seem` dsea` i í' dsíí' e seab' e ja` dseeng~, jōba' lajōb líí' dsu' lajii'~ quiá'~ i dsea` íb'. <sup>15</sup> Jogui song cōō'~ jalé' e cō'na' seem` dsea` rúng`na' dsea` quiá'~ Dsea` Jmáang~ i ja` tí' dsíí' jalé' e jmoo`na' do, jō song lajōb líí', jōba' lafa' ja` jmi'neáam`ba' i dsea` rúng`na' do jóng. Jō uíi'~ e lajōb líí', jōba' fíi' i 'nú' e ja` cuóøng` e cōō'~ jalé' e cō'na' nijmé~ e niténg` dsea` rúng`na' fí' nî' dsee~, cō' uíi'~ i dsea` íbing' e cajúng~ Dsea` Jmáang~ fí' dse' crúu'. <sup>16</sup> Jōba' fíi' i 'nú', ja` jmoo`na' jii'~ cōō' e laco' dseáang'~ e nifé' dsea` ga` uii~ quiá'~ jalé' e í' óo'na' e guiá'. ¹⁷ Jō mi~ Fidiéé' quier' nifí' qui~naa', jō quiá'gui ta~ qui~ii' fa' jalé' e quiee~naa' osi jalé' e 'né'naa' é, cō' e laba' e eáang'gui 'né' nijmó'oo' la'eáang' cōō'~ Jmiguí' quiá'~ Fidiéé', e see~naa' e jmoo~naa' laco' iing~ Fidiéé', jogui e see~naa' juguiá~ júu^ røø, jōgui e iáang` dsi'naa' cajo. <sup>18</sup> Jō i dsea` i jmóo` lana cōō'~ lajii'~ e ta~ e cangíiñ` quiá'~ Dsea` Jmáang~,

joba' i dsea`î jmi'iaam`bre dsí' Fidiée` jogui guiáb` fé` jaléng` dsea` rúin` uí` quiá'r` cajo.

¹⁹ Jo lana fñ`i` 'nú', dsea` rú'naa', e contøøm` 'né` e nijmi'úung`naa' e nijmó`oo' jalé` e laco' nilisee`naa' juguiá` júu` røø` cóo`~ jaléng` dsea` rú'naa', jogui cajo e nijmicóo`~ rú'naa' e laco' nilí'naa' e teá'gui nisíng`naa' cóo`~ júu` quiá`- Dsea` Jmáang`. ²⁰ Jo uí` cóo`~ jalé` e cø`na' ja` jmoo`na' e laco' dseáng`~ ni'íng` lajii`~ e jmoo` Fidiée` cóo`~ lajaang` lajaang` dsea` quiá'r`. Jo dseáng` e jáb`, guiáb` lajalé` e gø' dsea`, dsu' e doba' ja` dseeng` e song cóo`~ jalé` e cø`na' do nijmé` e niténg` dsea` rúng`na' dsea` quiá`- Dsea` Jmáang` fí` ni` dsee`. <sup>21</sup> Joba' guiá`gui e ja` cø`na' ngúu` o'gui u`na' jmi`^ mí`^ huíng` jø`^ o'gui jmée`na' jii`~ cóo` e laco' dseáng`~ e niténg` dsea` rúng`naa' dsea` quiá`- Dsea` Jmáang` fí` ni` dsee`. ²² Joba' fñ`i` 'nú' e jii`~ yaam`ba' 'né` ñí`na' fí` quini` Fidiée` jial tí' já`- líng`na' cuaiñ` quiá`- e jo. Jo eáam` juguiá` quiá`- i dsea` i ta` dsí' e guiáb` jalé` e jmóor`, co' ja` cuø' dsee` 'ña'r` lajee` e jmóor` lajo. ²³ Jogui dsu' song sea` cóo` jmiñi` e ta` dsí' i dsea` î e ja` cuøøng` lí` dó'r` jo song cagó'r` e jo, joba' dseeb` ca'éer` jóng fí` quini` Fidiée`, co' dseáng` ja` tab` dsí'r` e cajméer` e guiá`- mi` cajméer` e jo.

15

O' jii`~ uø'` 'né` jmi'iaang` o', co' lajob 'né` jme'` cóo`~ dsea` rún`

¹ Jo fñ`-guí` 'nú', dsea` rú'naa' dsea` quiá`- Dsea` Jmáang`, e jaléng` jneaa`aa', dsea` eáang`gui teá` nitée`naa' cóo`~ júu` quiá`- dsea` do, 'né` e

nijmicóo'~baa' jaléng' dsea` rú'naa' i ja`gui teáng`
 teá` cóo'~ e júu^ jo. Co' ja` 'né` jmó^oo' dseáng`
 lajúi'~ e guiú` qui`naa' yee`naa'. <sup>2</sup> Jo lajaang`
 lajaang` jneaa~aa' 'né` see`naa' e jmi'iaang`naa'
 dsí' jaléng' dsea` rú'naa' e laco' ni'uíng` guiú`
 quiá'r~, jo lajoba' cuøng` e teá`gui nisíñ'~ cóo'~ júu^
 quiá'~ Dsea` Jmáang~. <sup>3</sup> Co' jì`gui Dsea` Jmáang~ ja`
 ca'no'r~ jial laco' nijmi'iaang` dsír' ñia'r', co' lí^ lí
 cangongúñ` jii'~ laco' fé` fí' ni` jì` quiá'~ Fidié` lí`
 fé` lala: "Jalé" e ga` e café` dsea` uii` quií'~, jneab`
 cangongúng` jalé" e jo." <sup>4</sup> Jo lajalé" júu^ e fé' fí' ni`
 jì` quiá'~ Fidié` e cajme' dsea` lamali~gui eáng`
 calí` lajo e lí^ laco' e' jneaa~aa' jialco' nijmó'naa'
 té`ee' cóo'~ jalé" e huíng` e dsijé` qui`ií', jogui cuø'
 jneaa~aa' bí cajo; jo lajoba' dseáng` nita` dsí'naa'
 e nilisee`baa' cøøng` cóo'~ Fidié` fí' ñiff` quiá'r`
 mî` nití` e í" jo. ⁵ Jo Fidiéeb` dsea` i cuø' jneaa~aa'
 e jmoo`naa' té'naa' cóo'~ jalé" e dsingúng`naa' do
 jogui e cuø'r' jneaa~aa' bí cajo. Jo uíi'~ e lajob líí,
 joba' mii'~i dsea` do e güijmicóo'~bre 'nú' e laco'
 røøb` niliseeng`na' lajee` la'ó' 'nú' lí^ laco'gui ca'ée`
 Fí'naa' Dsea` Jmáang~. ⁶ Jo lajoba' nijmiféng'naa'
 Fidié`, Tiquiá'~ Fí'naa' Dsea` Jmáang~, colíing`
 lajii`naa'.

*Mi` canúu` dsea` i ja` lánng` dsea` Israel júu^ quiá'`
 Dsea` Jmáang~*

⁷ Jo lajob fii`guíi' 'nú', dsea` rú'naa' dsea` quiá'~
 Dsea` Jmáang~, e íng'~ rúng'na' e íang` óo'na' lí^
 laco'gui ca'íng' Dsea` Jmáang~ 'nú', jo lajoba' e
 nijmiféng' dsea` Fidié`. ⁸ Jo jnea` fii`i' 'nú' e Dsea`
 Jmáang~ cagüéñ` fí` jmigüí` la e laco' nijmicóo'r`
 dsea` Israel. Jo calí` lajo e lí^ laco' cuø' lí` e dseáng`~

jmitib~ Fidiée~ júu^ quiá'r~ lí^ laco' júu^ e cacuø'r'
 'lí~ dsea` áang' quí`ii', dsea` Israel, ie~ malí~gui do.
 9 Jøgui cajá~bi Dsea` Jmáang~ cajo e laco' jaléng'
 dsea` i ja` líng' dsea` Israel nijmiféiñ' Fidiée~ uí~ e
 eáang' fí' líng~ dsea` do jaléng' i dsea` í lí^ laco'gui
 la fé' fí' ni~ jì` quiá'- Fidiée~ lí~ fé' lala:

Jø nijmifén'n 'nù` jee~ jaléng' dsea` i ja` líng' dsea`
 Israel,

jøgui nijmifén'n 'nù` cóo~ jalé' e øø~.

10 Jø lalab fé'gui cajo fí' ni~ jì` quiá'- Fidiée~:

jmi'liáang` óó'na', dsea` quiá'- Fidiée~ i ja` líng' dsea`
 Israel,

colíng~ cóo~ jaléng' dsea` i líng' dsea` Israel!

11 Jø lalab fé'gui fí' ni~ jì` quiá'- Fidiée~ cajo:

Jmiféng'na' Fí'naa' Fidiée~ jaléng' 'nú', dsea` i ja`
 líng' dsea` Israel,

i seeng` jalé' fí'jiu` jøgui jalé' fí' cóo~.

12 Jø lalab fé'gui fí' ni~ jì` quiá'- Fidiée~ e cajme'
 Saí'~:

Nabi nijáa` jaang` dsea` siju` Isaí,

jø íb` i níquiá'- ta~ quiá'- jaléng' dsea` i ja` líng'
 dsea` Israel.

Cø' cóo~ i dsea` i nijáa' do,

íb` i nicuø~ e ta~ dsí' jaléng' i dsea` í'.

Jø lanab fé' fí' ni~ jì` quiá'- Fidiée~.

13 Jøba' mí~i Fidiée~ i cuø' e ta~ dsi'naa' do e
 güicuø'bre 'nú', dsea` já'~ líng'na' júu^ quiá'r~, e
 seeng'na' e iáang` óó'na' jøgui e seeng'na' juguíá~
 júu^ røø; jø lajøba', la'eáang' cóo~ bí' e 'gøng' quiá'-
 Jmiguí' quiá'r~, dseáng'~ eáang'gui güijmitar~
 óó'na' e niliseeng'na' cóo'r~ fí' ñí' quiá'r~ mí~
 nití' e í' jø.

14 Dsea` rú`naa' dsea` quiá'- Dsea` Jmáang-, dseáng'- eáam' nita~ dsii- e 'nú' eáam' guiúng-na' cóo~ jaléng' dsea` rúng'na', jogui e guiáb- niñí'na' jial 'né- seeng'na', jogui cajo eáam' quií'na' jmí~ e cuó'^na' bí' rúng'na'. 15 Dsu' e fí' ní' jì la nicateá- dsii- e nicajmée'- e quií'-na' tú- 'ní' mí'^ júu^ e teáb'jiu; jo dsu' cajmé' e lajo e lí'^ laco' ni-jmiguíén'n áá'na' jalé' e jo. Jo lajòb cajmé'- e uíi~ e ta~ e nicangín'n quiá'- Fidiée~, có' dseáng'- eáam' guiúng- dsea` do cóo~ jnea~ e jíi~ ja' catín-n lajo. 16 Jo cajmээр` lajo cóo~ jnea~ e lí'^ laco' nijmee~ e lajíi~ e iing~ Dsea` Jmáang- fí' jee~ jaléng' dsea` i ja' líng' dsea` Israel. Jo cangín'n cóo' ta~ quiá'- Fidiée~ e lí'^ laco' niníi' i júu^ quiá'- jial láang' dsea` do jaléng' dsea` jee~ jalé' dsee- quiáin'. Jo jmóo'o lajo e lí'^ laco' cuóøng` nijøø'n' n fí' quinir` jaléng' i dsea` î' e liñ' do lafa' cóo' feá'- e jlo'^ jmeafíi' e nití- dsíir' jogui e nicaligüeang'^ la'eáang' cóo~ Jmiguí quiá'r-.

17 Jo dsea` quiá'- Dsea` Jmáang- líng' jnea~, joba' seab` uing~ quié'- e eáang' jmi'íáang' dsii- uíi~ jalé' e ta~ e nicangín'n e jmóo'o quiá'- Fidiée~. 18 Dsucó' ja' teá' dsii- e nifá'^ a jíi~ cóo' júu^ e jíe' gui jíi~ laco' e nicajmée' Dsea` Jmáang- cóo~ jnea~ e quiá'- e nicaguaa- júu^ jee~ jaléng' dsea` i ja' líng' dsea` Israel e laco' nijmíin'- do núu'r~ lajíi~ ta~ quiu' Fidiée~. Jo lajòb nicajmíin' do la'eáang' cóo~ jalé' júu^ e nicaguiá'- a cóo~ gui jial nica'ee- jee~ jaléng' i dsea` î', 19 jogui cóo~ jalé' e lí' e quií'- Fidiée~ jmí~ e jmóor' cóo~ e güea'^ e 'gøng' quiá'- Jmiguí quiá'r-. Jo lanaba' guiáb- nicateán'n e ta~ do quié' e e quiá'- e níi' i júu^ quiá'- Dsea` Jmáang-

quíá' jial laang` dsea` jee` jalé` dsee` quiá'r-, jo e jo canaan` fí' Jerusalén cartí caguié` e fí' lí` se' Iliria. ²⁰ Jo nicajmé` e úung` e niníi` i júu` e quiá' jial laang` dsea` jee` jalé` dsee` quiá'r` dseáng' e fí' lí` ja` mí' canúu` dsea` júu` quiá' Dsea` Jmáang` jíi` coo` ya' lamí` jéeng` gui. Jo calí` lajo uíi` e jnea` ja` iin` n fa' e niníi` i e júu` jo fí' lí` nicajmée` dsea` lajo. <sup>21</sup> Co' cajmé` e lajo lí` laco' caliti` laco' la fé' fí' ní` jì` quiá' Fidiée` lí` fé' lala:

Jaléng` dsea` i dseáng' jíi` coo` ya' ja` mí' canúu` júu` quiá' Dsea` Jmáang-,
 dseáng' ninú` bre e júu` jo;
 jogui dseáng' ningám` e júu` jo jaléng` dsea` i ja` mí' canúu` e júu` jo cajo.
 Jo lanab fé' fí' ní` jì` quiá' Fidiée`.

Mí` ca'í` dsú' Paa` e nidsér` fí' Roma

²² Jo uíi` e ngii` ta` guía` júu` quiá' Dsea` Jmáang-, joba' ja` mí' cacuø` fí' quié` e fa' e niníi` i e ní' ee` e 'nú', dsea` rú' naa' dsea` quiá' Dsea` Jmáang` i neáng` fí' na fí' Roma, nañí` fa' jmiguiab` ya' nica'í` dsii` e nijmee` e lajo, dsu' ja` mí' calí` quié` e lajo. ²³ Dsu' lanagui nicatób' ta` jmóo` e fí' guóo' uó` la; jo co' nngóob` ji e eáang` e í` dsii` e ní' ee` e 'nú', ²⁴ joba' sijeén` e lajob` nilí` lajee` e iuun` fí' e ngóo' fí' guóo' uó` lí` sii` España. Jo mí` ningí` e nineeng` rú' naa' fí' na, joba' iin` n e jaléng` 'nú' nijmicoo` na' jnea` cóo` jalé` e 'né` e lajee` e ngóo' fí' España. <sup>25</sup> Jo dsu' nú` gui e ngóo' fí' na fí' Roma, jang' níng` teáa fí' Jerusalén e nicoo` capí` jalé` e 'né` dsea` quiá' Dsea` Jmáang` i tiñíng` i seeng` fí' jo. ²⁶ Dsuo' jaléng` dsea` quiá' Dsea` Jmáang` i seeng` fí' Macedonia cóo` gui i

seeng` fí Acaya ca'f` dsíir' yaaĩñ` e lüing` e caseáiñ`
 capí'` jogui e nisíñ` quiá'- dsea` rú'nnaa' dsea`
 quiá'- Dsea` Jmáang` i` tiñíng` i` seeng` fí Jerusalén.
 27 Jo guiáb` cajmée` i` dsea` í` uíi'` e ca'f` dsíir' e
 nijmicóo'r` i` dsea` rúíñ` do lajo. Dsüco' jaléng`
 dsea` quiá'- Dsea` Jmáang` i` lüing` dsea` Israel eáam`
 nicajmicóo'r` jaléng` dsea` quiá'- Dsea` Jmáang` i`
 ja` lüing` dsea` Israel e laco' teágui casíñ` yaaĩñ`
 fí guiá` cóo'` Dsea` Jmáang`. Jo uíi'` e lajob líí,
 joba' jaléng` dsea` quiá'- Dsea` Jmáang` i` ja` lüing`
 dsea` Israel dseáng'` 'né`ba' lüing` ee`gö jmicóo'r`
 jié'` júi'` quíi'r` jmiñ` cóo'` jaléng` i` dsea` Israel do.
 28 Joba' dsifí mi` nité'` e ta` e nijmee` e do e quiá'-
 nijáa'`a dsea` quiá'- Dsea` Jmáang` i` neáng` fí
 Jerusalén jalé'` e caseáng'` do, joguiba' nijúu`u e
 ninii` i` fí España jóng, jo lajee` e iuun` fí e ngóo'ó fí
 jo, joba' í` dsii` e ningüin`n cateá' fí na fí Roma. 29 Jo
 eáam` nita` dsii` e mi` niguiée` e e ni'ee` e 'nú' fí na,
 eáam` guiá` nijmé` Dsea` Jmáang` cóo'` jneaa`aa'.

30 Dsea` rú'nnaa' dsea` quiá'- Dsea` Jmáang`,
 la'eáang` cóo'` Fíi'naa' Dsea` Jmáang` jogui la'eáang`
 cóo'` e Jmiguí quiá'- Fidiée` e cuø'` jneaa`aa' e
 eáam` 'neáang` rú'nnaa' do, joba' lana mii'`i 'nú'
 jmi'ee` e nijmicóo'` rú'nnaa' colüing` e nimii'`na'
 Fidiée` uii` quié` e. 31 Jo mii'`na' dsea` do e nijmér`
 í` jnea` jee` jaléng` dsea` i` ja` já` lüing` júu` quiá'-
 Fidiée` i` neáang` fí lí se'` Judea. Jogui mii'`na'r cajo
 e eáang` nili'íng` ta` quiá'- jaléng` dsea` rú'nnaa'
 dsea` quiá'- Dsea` Jmáang` i` neáang` fí Jerusalén
 lajúi'` e quiee` quiá'r`. 32 Jo ngí jo, song nicuø`
 Fidiée` fí, joba' niguiée`baa fí na jóng cóo'` juguiá`
 e ni'ee` e 'nú', jo lajoba' cuøøng` lí jmi'ín`n lajee`

see-naa' coling̃. ³³ Jo m̃i' i Fidiée' i cuø' e seeng' dsea' juguiá- júu' røø' e güiliseem' bre cóo' jaléng' 'nú' lata'.

Jo lajob nili'.

16

Júu' guicóo' quiá'- Paa' e catiing- dsea' seeng' fi' Roma

¹ Dsea' rú'naa' dsea' quiá'- Dsea' Jmáang- i seeng' fi' na fi' Roma, lana fi' i 'nú' cuaiñ~ quiá'- jaang' dseam̃ i si' Febe i jmóo' ta~ jmicóo' jaléng' dsea' quiá'- Dsea' Jmáang- i seeng' fi' Cencrea. ² Jo i dseam̃ la dsea' quiá'- Dsea' Jmáam- líiñ', joba' íim' ba're cóo' e guiá' lí' laco'gui catiing- e íng' dsea' i dsea' la'í. Jogui jmicóo' na're cóo' lí' doñí' ee' e 'né-', dsuco' eám' nicajmicóo'r~ jaléng' dsea' rúñ' lí' laco'gui la nicajméer' cóo' jnea'.

³ Jogui guiéen' n júu' guicóo' quiá'- Prisca cóo'gui i dseañ' quiá'r- i si' Aquila, co' i dsea' na røøb' nicajmó'naa' ta~ guiá' júu' quiá'- Dsea' Jmáang- cóo'r~. ⁴ Co' laji' gám- i dsea' na jiñ' ja' mí' cajúum- bre dsu' uí' e nicajmicóo'r~ jnea'. Jo co' lajob nicajméer' cóo' jnea', joba' cuøø-øre gui'máang'; jo dsu' o' jí' jnea' jmóo' o' lajo, co' lajob jmóo' cajo jaléng' dsea' quiá'- Dsea' Jmáang- i ja' líng' dsea' Israel. ⁵ Jogui guiéen' n júu' guicóo' quiá'- jaléng' dsea' rú'naa' dsea' quiá'- Dsea' Jmáang- i seáng' fi' na fi' quiá'- Prisca cóo'gui Aquila. Jogui guiém' ba' júu' guicóo' cajo quiá'- i seen- røø' cóo' i 'neáan' eáng' i si' Epeneto, co' íb' la'uii~ dsea' i calíng- dsea' quiá'- Dsea' Jmáang- fi' la'úng- fi' lí' se' Asia. ⁶ Jogui guiém' ba' júu' guicóo' quiá'- Yá' cajo, co' eám' nicajméer' ta~

jmícóo'~ jee~ 'nú'. 7 Jogui guiéen'~n júu^ guicóo'~
 quiá'~ dsea` góo'ó i sii` Andrónico cóo'~gui Junias,
 dsuco' conrøøb` cajníng~naa' fí dsí' 'ñañí^ cóo'r~.
 Jogui jaléng'~ dsea` apóo^ quiá'~ Dsea` Jmáang~
 eáam' guiá~ fé'r' uii~ quiá'~ laji` gáng~ i dsea` góo'ó
 na, jo i dsea` na jééng'guib calicúir` júu^ quiá'~
 Dsea` Jmáang~ lacó'gui jnea~.

8 Jogui guicóob'~ i dsea` i sii` Ampliato, i dsea`
 quiá'~ Dsea` Jmáang~ i eáang' røø` seen~ cóo'~.
 9 Jogui guicóob'~ cajo i dsea` i sii` Urbano i jmóo' ta~
 colíng~ cóo'~ jnea~; jogui guicóo'~bi cajo i dsea` i
 sii` Estaquis i eáang' seen~ røø` cóo'~ cajo. 10 Jogui
 guicóo'~bi cajo i dseañu' i sii` Apeles i nicagüi'íí'
 guiá~ jee~ jalé' e huíng' e nicangongüiñ~ uí'~ e teá'
 siñ' cóo'~ júu^ quiá'~ Dsea` Jmáang~; jogui guicóob'~
 cajo jaléng' i dsea` sináú^ quiá'~ Aristóbulo. 11 Jogui
 guicóob'~ cajo i dsea` góo'ó i sii` Herodión cóo'~gui
 jaléng' i dsea` sináú^ quiá'~ Narciso, co' dsea`
 quiá'~ Dsea` Jmáam~ líiñ' cajo. 12 Jogui guicóob'~
 Trifena cóo'~gui Trifosa, co' laji` gám~biñ' na jmóor`
 lajii'~ ta~ e nicangüiñ` quiá'~ Dsea` Jmáang~; jogui
 guicóob'~ cajo i dseamí i sii` Pérsida i eáang' seen~
 røø` cóo'~, co' i dseamí na eáam' nicajméer` ta~ e
 nicangüiñ` quiá'~ Dsea` Jmáang~. 13 Jogui guicóob'~
 cajo i dseañu' i sii` Rufo, jaang` dsea` i dsíng'~
 ñí dsea` e cuíñ` Dsea` Jmáang~ jogui e eáam' teá'
 siñ' cóo'~ júu^ quiá'~ dsea` do cajo; jogui guicóob'~
 niquiá'r^ cajo, dsuco' í líng' lafa' niquíe^baa cajo.
 14 Jo guicóob'~ Asíncrito cóo'~gui Flegonte cóo'~gui
 Ermes cóo'~gui Patrobas cóo'~gui Ermas cóo'~gui
 jaléng' dsea` quiá'~ Dsea` Jmáang~ i neáang' cóo'r~
 do. 15 Jogui guicóob'~ Filólogo cóo'~gui Julia

cóo'~gui Nereo cóo'~gui i dseam' rúíñ' do, jogui guicóo'~ Olimpás cajo cóo'~gui lajñing' dseá' quíá'~ Dseá' Jmáang' i neáang' cóo'~ lajaléng' dseá' na.

16 Jogui jaléng' 'nú', dseá' líng'na' dseá' quíá'~ Dseá' Jmáang', lacoó' ya' mí' fõn' rúng'na' se' guoo' rúng'na'. Jo lajaléng' dseá' quíá'~ Dseá' Jmáang' i seeng' fí' la guíéiñ' júu^ guicóo'~ quí'na'.

17 Dseá' rú'naa' dseá' quíá'~ Dseá' Jmáang', iin~n nimí'~i 'nú' lahuñg' e nijmée' í' yaang'na' cóo'~ jaléng' i dseá' i ngí' ta~ jmóo' 'nií' jee~ jaléng' dseá' quíá'~ Dseá' Jmáang', jogui jmóor' quíj' jial nitá' dseá' fí' guíá'~ lí' niteáaiñ' cóo'~ Dseá' Jmáang', dsucó' cóo'~ jalé' e jmóor' do ja' cóong' røø' cóo'~ júu^ quíá'~ Dseá' Jmáang' e nica'ling'~ 'nú'. Joba' fí'~i 'nú' e ni'naam' yaang'na' jee~ jaléng' i dseá' í'. 18 Dsucó' jaléng' i dseá' la'í' ja' jmóor' ta~ e nicang'íiñ' quíá'~ Fí'naa' Dseá' Jmáang', có' jmóor' jíí'~ laco' í' dsíir' yaam~bre. Jogui fé'r' júu^ jlo'^ e róo' e lí'^ laco' lí'r' jmigóoiñ' dseá' i ja' quí'~ tñng' jmóo' jalé' e ga', jo lajoba' lí'r' jaléng' í'. 19 Jo lajñim' dseá' quíá'~ Dseá' Jmáang' ñir' e eáam' núu'~ 'nú' júu^ quíá'~ Dseá' Jmáang'. Jo uí'~ e líng'na' lajo, joba' eáam' íáang' dsii' cóo'~ 'nú' jogui iin~n e cóo'~ jalé' e niñí'na' do nilí'ling' ta~ quí'na' quíá'~ e nijmée'na' jman'~ jalé' e guíá'~ jo o' quíá'~ e nijmée'na' jalé' e ja' dseeng'. 20 Jo Fidiée' i cuó' e seeng' dseá' juguíá'~ júu^ røø', lajmináb' nijgiáaiñ' fíi' i 'ling'^ i sii' Satanás cartí' uii' tñ'na', jo lajoba' jo' cuóong' fa' e nilí'guir 'nú'. Jo má'~i Fí'naa' Dseá' Jmáang' e ni'ír' güea'^ quíá'r' fí' jee~ 'nú' lajñing'na'.

21 Jogui Timoteo, jaang' dseá' rú'naa' i jmóo'

ta~ quiá'- Dsea` Jmáang- coling~ cóo~ jnea~,
guiém'bre júu^ guicóo~ quí-na' cajo, jogui lajobi
jaléng' i dsea` góo' o i sií Lucio cóo~ gui Jasón jogui
Sosípater guiém'bre júu^ guicóo~ quí-na' cajo.

²² Jogui jnea~ Tercio, dsea` jmo'o e fí' ni~ jì' lajalé'
júu^ quiá'- Paa~, guiém'baa júu^ guicóo~ quí-na'
cajo, có' dsea` quiá'- Dsea` Jmáang- lín'n cajo.

²³ Jogui lajobi Gayo guiém'bre júu^ guicóo~
quí-na' cajo, có' fí' quiá'-bre guing~ jnea~ lana,
jo fí' job cajo lí~ seáng' jaléng' dsea` quiá'- Dsea`
Jmáang- e jmiféiñ' Fidié'. Jogui Erasto guiém'bre
júu^ guicóo~ quí-na' cajo, jo lana líiñ' dsea` i
'mea' cuu~ quiá'- fí'; jogui lajobi jaang' dsea` quiá'-
Dsea` Jmáang- i sií Cuarto guiém'bre júu^ guicóo~
quí-na' cajo. ²⁴ Jo güi' íb^ Fí'naa' Dsea` Jmáang-
güea'^ quiá'r- jee~ jaléng' 'nú'. Jo lajob nilí.

Júu^ lí~ cadséng- quiá'- Paa- e jmiféiñ' Fidié'

²⁵ Jo majmifém'baa' Fidié', có' í'bing' i quí~
jmí~ i nijmé- e teá'gui nisíng'-na' cóo~ júu^ quiá'-
Dsea` Jmáang- lí'^ laco' la fé' e júu^ quiá'- Dsea`
Jmáang- e guíá' jnea~ e quiá'- jial laang` dsea` jee~
jalé' dsee~ quiá'r-. Jo e júu^ nab lí' e júu^ quiá'-
Fidié' e lamí~ si'maang~ lajii'~ nú'-gui e nitiroo~
jmigüí. Jo dsu' lanagui nica'jmijnéem'bre e jo, jo e
júu^ job e guíá' jnea~ na. ²⁶ Dsu' lanagui nicalíñib'
dsea` e júu^ na la'eáang' cóo~ jalé' jì' e cajme'
jaléng' i dsea` i café' cuaiñ~ quiá'- Fidié' malí~ gui
eáang'. Jo calí~ lajo e lí'^ laco' niliti~ ta~ e caqui'~
Fidié' i seeng` car` ngongí' jmí~ do. Jo dsu' e júu^
e si'ma~ quiá'- Fidié' do, nica'jmijnéem'bre lana e
lí'^ laco' lajaléng' dsea` jmigüí' nijá'- líiñ' e jo jogui
e nijmér- nú'r- cajo.

27 Jo la'eáang' cóo'~ Fí'naa' Dsea` Jmáang- ma-
jmifém'baa' lata~ jíí'~ Fidiéě, co' jíí'~ íb` ì eáang'
tiing` ngáng'. Jo lajob nilí.

Jo lanab cató' e jí' e cajme' Paa- e catíng- dsea`
quíá'- Dsea` Jmáang- ì neáang' fí' Roma.

Júu 'má e cacuo fidiée
New Testament in Chinantec, Comaltepec
(MX:cco:Chinantec, Comaltepec)

copyright © 2002 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Chinantec, Comaltepec

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chinanteco, Comaltepec [cco], Mexico

Copyright Information

© 2002, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Chinantec, Comaltepec

© 2002, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

30c6f873-0dee-5863-8883-ba3c5eaa988c